

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра іспанської і новогрецької філології та перекладу

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства на тему:

**«ЗАПОЗИЧЕННЯ В СУЧАСНУ ІСПАНСЬКУ МОВУ:
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА
ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ»**

Студентки групи Ммлі 01-22
спеціальність 035 Філологія
спеціалізація 035.051 Романські мови і літератури
(переклад включно), перша – іспанська
освітньо-професійна програма
Сучасні лінгвістичні і перекладознавчі студії та
міжкультурна комунікація (іспанська мова і друга
іноземна мова)
Соболєвої Катерини Дмитрівни

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук,
доцент **Бобчинець Л. І.**

Допущено до захисту
«__» _____ року
Завідувач кафедри
_____ Залєснова О.В.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ 2023

MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA DE UCRANIA
UNIVERSIDAD NACIONAL LINGÜÍSTICA DE KIEV
Departamento de filología española y neogriega y traducción

TRABAJO FINAL DE MÁSTER

sobre el tema:

**« PRÉSTAMOS EN ESPAÑOL MODERNO:
CARACTERÍSTICAS ESTRUCTURALES-SEMÁNTICAS Y ASPECTO DE
LA TRADUCCIÓN »**

Kateryna Sobolieva

Estudiante del grupo Mmli 01-22

Facultad de Filología Románica y Traducción

Educación presencial

Especialidad **035. Filología.**

Lenguas y literaturas románicas

(traducción inclusive),

primera lengua – española

Tutora académica:

Ph.D en Filología,

Profesora Titular L. Bobchynets

Kyiv – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ЗАПОЗИЧЕННЯ ЯК МОВНЕ ЯВИЩЕ	9
1.1. Теорія запозичень в лінгвістиці	9
1.2. Історія та види лексичних запозичень в іспанській мові	14
1.3. Роль запозичень у мові	18
Висновки до розділу 1	26
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА РОЛЬ ЗАПОЗИЧЕНЬ У МОВІ	28
2.1. Структурно-семантичні особливості запозичень в іспанській мові	28
2.2. Спенгліш як лінгвістичне явище.....	35
2.3. Роль запозичень у поповненні мовного лексикону.....	41
Висновки до розділу 2	45
РОЗДІЛ 3. ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЗАПОЗИЧЕНЬ	46
3.1. Способи перекладу запозичень в іспанській мові	46
3.2. Способи перекладу запозичень в українській мові	50
3.3. Стратегії перекладу англіцизмів в іспанській мові	57
Висновки до розділу 3	62
ВИСНОВКИ	64

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 68

RESUMEN..... 72

ВСТУП

Протягом значного періоду запозичення активно вивчаються мовознавцями, які докладають зусиль для їх систематизації та аналізу. Словники іспанської та української мов постійно поповнюються різноманітними іншомовними словами, що підсилює інтерес для їх дослідження. Запозиченому слову необхідно пройти цілий ряд адаптаційних процесів, щоб укорінитися в мові: зазнати морфологічних, фонетичних та графічних змін. Це складний процес, стосовно якого мовознавці висловлюють різноманітні точки зору, а тому дуже важко знайти однозначні пояснення того або іншого явища.

Актуальність дослідження полягає в тому, що дослідження запозичень з англійської мови та з інших мов дозволяє глибше зрозуміти культурно-лінгвістичні процеси, що відбуваються в мові, в необхідності переосмислення різних феноменів пов'язаних із запозиченнями в сучасну іспанську та українську мови; в постійному використанні запозичень у всіх сферах життя, а також в необхідності поглиблення знань в більш детальному розкритті їх структурно-семантичних характеристик та особливостей перекладу. Матеріалом для даного дослідження послужили статті з іспаномовних публіцистичних джерел.

Дана кваліфікаційна робота магістра присвячена вивченню неологізмів в сучасній іспанській мові. Для досягнення поставленої мети було розглянуто структурно-семантичні особливості та специфіку перекладу неологізмів іспанської мови на матеріалі текстів сучасних іспаномовних публіцистичних джерел.

При вивченні запозичень важливе місце займають проблеми чистоти мови-рецептора: наскільки іншомовна лексика необхідна і наскільки ефективною буде боротьба з деякими іншомовними словами, які більшість

дослідників мови вважають зайвими, непотрібними або засмічуючими мову? Сьогодні питання складне, оскільки очевидно, що одні логічні висновки та судження літераторів і філологів не можуть впливати на кількість і характер запозичень.

У словниковому складі мови відображаються протилежні тенденції: статична та динамічна. Мета лексичної системи змінюватися, вдосконалюватися та розвиватися за допомогою різних ресурсів, що є її найважливішими характеристиками.

Словниковий склад мови складається з безлічі різноманітних лексичних одиниць, які мають певні відносини між собою.

З синхронічної точки зору мова є сукупністю загальних, можливих або обов'язкових засобів вираження; з діахронічної точки зору мова є сукупністю засобів вираження, які передаються традиційно з покоління в покоління. У запозиченнях діахронно-синхронні характеристики мови змішуються. У старозапозиченому слові, яке нині входить у сучасну мову, відображаються елементи минулих культурних пластів і особливості національної історії, а в новозапозиченому слові діахронія відображається в традиційних словотвірних засобах і нещодавніх соціальних потребах у номінації. Нове запозичене слово є основою розвитку мови.

З'являється безліч унікальних слів і виразів, а також нові форми слів і термінів. Інтернет, інформатика, медіа та туризм є сферами, звідки постійно до нас приходять неологізми, нові терміни, більшість яких походить з англійської мови і не перекладається на іспанську, залишаючись у своєму оригінальному вигляді в мові. Оскільки інформаційні технології, мова та наука тісно пов'язані, ця проблема зараз привертає велику увагу. Комп'ютери, нові технології та подорожі вже є частиною нашого повсякденного життя, і вони не можуть бути поза увагою. І не можемо не

брати до уваги той факт, що вони є джерелами значних змін, що відбуваються у письмовій мові та, як наслідок, і в усній мові.

У розвинених мовах щорічно з'являються численні неологізми. Більшість із них є тимчасовими, але деякі залишаються в мові протягом тривалого часу. Багато вчених, зокрема М. Кабре, Р. Герреро, Р. Моралес, Х. Міранда, Г. Й. Винокур та інші, досліджували неологію протягом ХХ століття та на початку ХХІ ст.

Метою роботи є структурно-семантичний та перекладацький аналіз запозичень в сучасну іспанську та українську мови.

Для досягнення даної мети роботи передбачені наступні завдання:

1. Розкрити сутність теоретичних аспектів поняття запозичення та видів лексичних запозичень;
2. Розглянути різноманітні класифікації запозичень;
3. Дослідити причини виникнення запозичень;
4. Визначити способи перекладу запозичень;
5. Розглянути проблеми, які виникають при перекладі запозичень;
6. Проаналізувати особливості перекладу англіцизмів в іспанській та українській мовах.

Основними методами для вирішення поставлених задач з урахуванням специфіки матеріалу дослідження є: аналіз наукової літератури, аналітично-описовий метод, вибірковий метод, узагальнення а також порівняльно-зіставний аналіз.

Об'єктом дослідження є іншомовні лексичні одиниці, які ввійшли в сферу лексичного простору іспанської та української мови в процесі запозичення, а також є джерелом збагачення мови.

Предметом дослідження є лексико-семантичні та структурні характеристики запозичень сучасної іспанської та української мови, а також особливості їх перекладу.

Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу та загальних, списку використаної літератури.

У вступі обґрунтована актуальність дослідження, сформульовано мету і завдання, які вирішуються в ході дослідження, визначено об'єкт, предмет і методи дослідження, теоретична і методологічна основа.

У висновку підводяться загальні підсумки проведеного дослідження. Список літератури містить посилання на інформаційні ресурси та довідкові джерела, використані в роботі.

РОЗДІЛ 1

ЗАПОЗИЧЕННЯ ЯК МОВНЕ ЯВИЩЕ

1.1. Теорія запозичень в лінгвістиці

Завдяки змінам, які відбуваються навколо нас, мова постійно поповнюється новими лексичними одиницями. Існує безліч причин завдяки яким мова зазнає змін, проте найголовніша – її взаємодія з іншими мовами світу. Запозичення – це один з найефективніших способів співдії мов, що несе відповідальність за семантичні, лексичні, стилістичні, а також граматичні зміни. Незважаючи на той факт, що процес запозичення вже не один рік вивчається, досі не зовсім зрозуміло те, яким чином запозичена лексика асимілюється в мові, адже кожне слово проходить свій шлях у залежності від того, з якої мови воно приходить і в яку проникає. Попри те, що запозичення – це лінгвістичне явище, також це велика група культурних проявів, таких як звичаї, цінності, спосіб життя та опис того народу, у якого запозичують слова.

Під час вивчення словесної складової мови, важливо не забувати про існуючі закономірності в історії розвитку мови та різноманітні політичні, соціальні, економічні та культурні умови, в яких суспільство розвивалось і взаємодіяло з іншими соціумами.

Термін «мовний контакт», який запропонував французький лінгвіст Андре Мартіне на початку 50-х років, вперше почав широко використовуватись Уріелем Вайнрайхом. Цей феномен називали «схрещування мов» або «взаємодія мов». [1]

Досить однозначно термін мовні контакти трактується багатьма авторами, які стверджують, що це взаємодія двох мов або більше, які впливають на структуру, словник однієї або багатьох з них. Це погляд, який

отримав підтримку в лінгвістичному середовищі та дослідженнях багатьох авторів.

Зазначається, що хід запозичення іншомовних слів не можна не вважати природним і законним явищем. А оскільки запозичення допомагають нам спілкуватись, а також навчатись, то будь-які намагання прибрати з мови ці слова є дуже дивними. Ці питання розглядалися В. І. Самійленко «Чужомовні слова в українській мові» [2], та іншими.

Справедливою є заява, що науковий інтерес до вивчення іншомовних слів, їх засвоєння та вживання належить багатьом вченим та дослідникам, і це цікаве поле має численні джерела натхнення та джерела, які можуть служити поштовхом для подальших досліджень. Однак неможливо вказати конкретне ім'я або одну працю, яка стала саме «поштовхом» для всіх дослідників в цій області, оскільки це індивідуальний процес для кожного дослідника.

Наведемо низку чинників, які є «поштовхом» для дослідників у галузі іншомовних слів, їх засвоєння та вживання:

1. *Лінгвістика та культурологія*: Роботи в галузі лінгвістики та культурології, які вивчають вплив інших мов на лексику та культуру, можуть надихнути дослідників вивчати цю тему.
2. *Літературні роботи та статті*: Роботи вчених, які опубліковані в лінгвістичних журналах або книгах, можуть стати поштовхом для інших дослідників.
3. *Сучасні мовні ресурси*: Розвиток словників, корпусів текстів та інших мовних ресурсів дозволяє досліджувати використання іншомовних слів у сучасних текстах.
4. *Суспільні та культурні зміни*: Зміни в суспільстві та культурному контексті можуть призвести до змін у використанні іншомовних слів.
5. *Розвиток інтернету та глобалізація*: Розширення доступу до інформації в інтернеті та збільшення міжнародних комунікаційних

зв'язків призвели до зростання використання іншомовних слів у різних мовах.

Таким чином, дослідники в галузі іншомовних слів, їх засвоєння та вживання можуть знаходити натхнення в різних джерелах і публікаціях, які відображають сучасні тренди і виклики у вивченні іншомовних слів.

Слово *préstamo* (запозичення) – це термін, який в мовознавстві виражає перенесення певних лексичних елементів з однієї мови в іншу. Іспанський лінгвіст Ф. Лазаро Карретер у своєму словнику філологічних термінів визначає його як «мовний елемент, який одна мова бере з іншої, адаптуючи його первісну форму, наслідуючи його чи перетворюючи» [3]. Наприклад, іспанська мова відноситься до романських мов, які базуються на латинській, тому можна стверджувати, що вона переважно складається зі слів латинського походження.

Згідно з визначенням Великого словника вживання сучасної іспанської мови, лексичне запозичення – це впровадження лексичної одиниці з однієї мови в іншу, в її оригінальній формі або в адаптованій до системи приймаючої мови, наприклад, пройшовши фонетичні, орфографічні, морфологічні зміни [4]. Тобто це слова, які включені в словниковий запас з іншої мови. Таке мовне явище зустрічається у всіх культурах світу.

Процес запозичення дуже неоднорідний, оскільки він може відбуватись як усним так і письмовим шляхом. У випадку запозичення усним шляхом, слова зберігають орфографічні, фонетичні та граматичні особливості довше, ніж у випадку запозичення письмовим шляхом, адже вони швидше асимілюються в мові-реципієнті.

Різниця між запозиченням усним та письмовим шляхом:

- Запозичення усним шляхом відбувається, коли слова або фрази з іншої мови використовуються в усному мовленні без суттєвих змін у їхньому звучанні або в орфографії. Це може стати результатом мовного контакту, наприклад, при спілкуванні між двома білінгвами або при використанні іншомовних слів у повсякденному мовленні.
- Запозичення письмовим шляхом відбувається, коли слова або фрази з іншої мови використовуються в письмовому мовленні. У цьому випадку слова можуть бути адаптовані до правил орфографії та граматики мови, до якої вони запозичуються. Це може призводити до змін у формі іншомовних слів.
- Різниця усного та письмового запозичення полягає в тому, як швидко слова асимілюються в мові-реципієнті. Усні запозичення можуть зберігати фонетичні та орфографічні особливості довше, оскільки вони не вимагають офіційної нормативної адаптації.

Вплив мовного контакту на лінгвістичний розвиток, включаючи запозичення, є важливим аспектом досліджень лінгвістики та мовознавства.

Тож, визначимось, яким є вплив мовного контакту на лінгвістичний розвиток:

- Мовний контакт відбувається тоді, коли різні мови або мовні варіанти знаходяться в контакті один з одним. Цей контакт може призводити до обміну мовними елементами, такими як слова, фрази, фонетичні особливості тощо.
- Запозичення – це процес, при якому одна мова використовує слова або конструкції іншої мови. Запозичення може бути результатом мовного контакту.
- Мовний контакт може призводити до розвитку нових мовних варіантів або до зміни лексики, фонології, граматики тощо. Це може бути

особливо видимим у регіонах з інтенсивними мовними контактами, наприклад, у міжнародних мегаполісах.

Загалом, мовний контакт і запозичення є складними процесами, які можуть впливати на лінгвістичний розвиток мови та сприяти розширенню її лексичного та граматичного ресурсу.

Існують різні способи запозичень. Найбільш популярним вважається запозичення слова, наприклад, *software* (англіцизм) – програмне забезпечення.

Запозичення морфем зазвичай відбуваються шляхом виділення структурного елемента в ряді слів зі спільним загальним значенням, наприклад слова з означенням особи: *policeman*, *businessman*. Семантичне запозичення характеризується появою нового значення слів мови-реципієнта під впливом іноземної мови, наприклад *firma* – основне значення слова «підпис», а під впливом англійської мови додалось значення «фірми», тобто «компанії». Деякі слова не піддаються змінам при переході в іншу мову, як наприклад, *graffiti* 'графіті', запозичене з англійської [5, p.16]. Деякі можуть змінювати графічну і фонетичну форму, наприклад, *football* – *fútbol* (футбол), *leader* – *líder* (лідер). Крім того, можлива апокопа, тобто відпадання одного або декількох звуків у кінці слова. Наприклад, *tele* замість *televisión*, *profe* замість *profesor*.

Поплак С. [6, с.103-104] пропонує характеризувати запозичення, взявши за основу такі критерії:

1. Частота використання. Тобто, чим частіше використовується елемент у мові, тим більша кількість людей буде ним користуватись в іншій мові.
2. Витіснення синонімів в рідній мові. Тобто, якщо запозичена одиниця витісняє одну одиницю, на позначення того ж значення в приймаючій мові, це означає що вона займає її місце в лексиконі.

3. Інтеграція на рівні морфології, фонетики, синтаксису. Тобто, коли запозичення набуває фонологічних і морфологічних характеристик, які є властивими для рідної мови, і функціонує в реченні як синтаксична одиниця рідної мови, то таке слово можна розглядати як закріплене запозичення.

4. Прийнятність. Тобто, якщо носії мови-реципієнта, вважають запозичення адекватним для їх мови, то неважливо, чи знають вони про його походження, це означає, що слово може використовуватись в їх лексиконі.

У лінгвістиці процес адаптації розглядається як поступовий процес засвоєння лексичного елемента в цільовій мові. Оскільки цей процес є багатоетапним, то відповідно і слова мають різні ступені адаптації та мають пристосуватись на фонетичному, граматичному і стилістичному рівнях. Завершенням цього процесу вважається повне запозичення та функціонування слова на рівні повноправної лексичної одиниці серед фраз повсякденного вжитку [7].

1.2. Історія та види лексичних запозичень в іспанській мові

Історія запозичень в іспанській мові є дуже багатозаровою та складною, і вона включає в себе вплив різних мовних та культурних груп протягом століть.

Історія запозичень :

- Латинська мова: Оскільки іспанська мова є однією з романських мов, її основний лексичний та граматичний матеріал походить з латинської мови.
- Арабська мова: Під час арабської домінації на Піренейському півострові (711–1492 роки), іспанська мова отримала велику кількість запозичень з арабської мови, зокрема в галузях математики, архітектури, науки, кулінарії, техніки тощо.

- Готська мова: У середньовіччі іспанська мова отримала запозичення з готської мови завдяки впливу візиготських завойовників.
- Індіанські мови: Після завоювання Америки іспанцями, іспанська мова почала вбирати слова та фрази з індіанських мов на Південному та Центральному Американському континенті. Наприклад, такі слова, як "aguacate" (авокадо) чи "tabaco" (тютюн), мають індіанське походження.
- Єврейська мова: Під час переслідувань євреїв у Іспанії та їхнього вигнання (1492 рік), іспанська мова також отримала деякі запозичення з єврейської мови.
- Інші мови: Запозичення також прийшли з інших європейських мов, таких як французька, італійська та англійська, завдяки культурному та торговельному обміну в різні епохи.

Запозичення є невід'ємною частиною історії і розвитку іспанської мови, і вони свідчать про багатий культурний та історичний доробок цієї мови.

Види лексичних запозичень.

Кожна мова постійно контактує з великою кількістю інших мовних систем. В той час, коли ідеться про термінологію, а особливо технічну, то вона постійно балансує на межі різних мов. Наслідком цих процесів є запозичення, які, потрапляючи в певну мову, зазнають менших або більших змін. Загальна картина осмислення та інтерпретації категорії запозичення в сучасному мовознавстві порушує кілька аспектів, зокрема: з'ясування суті терміна поняття запозичення, виявлення типів запозичень як у лексиці мови загалом, так і фахової мови зокрема, а також класифікаційного опису запозичених одиниць.

Інтернаціоналізм – це вислів або слово, що належить до спільного етимологічного фонду мов, що є близьким за походженням або історичною належністю до певної зони. Вони є джерелом спільної лексики та фразеології,

особливо термінів. У великих групах мов світу виникли інтернаціоналізми, що утворили п'ять основних зон: європейську (латиногрецьку за мовною основою), близькосхідну та середньосхідну (арабо-перську), ізраїльську (гебрайську), позаросійську далекосхідну (китайську), індійську (санскритську, індоарійську).

На сьогоднішній день європейська зона є найвпливовішою, в неї входить і українська мова також. Значний сегмент сучасної української мови становлять саме інтернаціоналізми, наприклад: *баланс, аудіо, відео, імпульс, інтервал, мас-медіа, радіо* тощо. Кожна із вказаних лексем має велике словотвірне гніздо й активно сполучається з іншими словами, утворюючи нові терміни, наприклад: *відеозапис, відеокамера, відеоспецефекти*.

Інтернаціоналізми належать до особливої категорії термінів, які слід аналізувати не в діяхронному, а в синхронному аспекті. Це дуже широке поняття, яке не завжди збігається з поняттям «інтернаціональної лексеми», оскільки існують також семантичні інтернаціоналізми, зовнішня форма яких у різних мовах не завжди подібна [8, с.7].

Варваризм – це іншомовне слово або вираз, не до кінця освоєні мовою, що їх запозичує у зв'язку з граматичними й фонетичними труднощами використання або новизною запозичення.

Ознаками варваризмів є граматична або графічна незасвоєність, іншомовна графіка, позасистемність, не часте вживання, відсутність у словниках, семантична несамостійність [9, с.145–146].

У свою чергу, мовознавство виділяє термін вкраплення, тобто уривок іншомовного тексту, що введено у твір (словосполучення, слово, речення) з певною метою (змістовою або стилістичною), у якому також може траплятися українська графіка, крім оригінальної [10, с.82]. Термін іншомовного вкраплення впровадив О. Леонт'єв. У нього О. Леонт'єв зараховував усі випадки прояву іншомовного слова в мові на лексичному, фонематичному, морфемному рівнях а також на рівні звукотипів.

Терміни варваризм і вкраплення Є. Карпіловська використовує як синонімічні. Окрім того дослідниця виокремлює неозапозичення, тобто нові слова іншомовного походження, що адаптовані до системи української мови шляхом транслітерування або транскрибування. Тобто до варваризмів вона зараховує лише повністю неадаптовані одиниці.

У технічній сфері часто або поступово витісняються варваризми питомим словом або так швидко адаптуються до мови-реципієнта, що відразу потрапляють у розряд запозичених слів.

Калька (від фр. *Calque* «копія»), або калькування, в лінгвістиці – запозичення іншомовних слів, виразів, фраз буквальним перекладом відповідної мовної одиниці, а також результат цих запозичень: слова, вирази і фрази.

Кальки, що складаються з одного слова поділяють на семантичні та словотвірні, утворені за допомогою семантичного перенесення за іншомовним зразком. Кальки, що складаються з декількох слів формуються за допомогою складних слів і словосполучень. Окремою групою є напівкальки – це проміжний тип між калькою та запозиченням, що поєднує у собі їх особливості. При цьому одна частина слова запозичується матеріально, а інша калькується, наприклад: *телебачення* (від грец. «далеко» і лат. «бачення»)

Калькування в свою чергу належить до не повністю вивчених аспектів сучасної лінгвістики. Досі немає єдності в поглядах на саму природу калькування, немає визначеного місця кальок у словниковому складі мови. Крім того, під тривалим впливом російської мови утворилося багато невдалих кальок, тому сам термін іноді асоціюється з ненормативністю.

1.3. Роль запозичень у мові

Роль запозичень у мові ґрунтується на теоретичних засадах, які включають наступні аспекти:

1. *Лінгвістичний еволюціонізм*: Теорія еволюції мови вказує на те, що мови розвиваються та змінюються з часом. Запозичення є одним із способів, яким мови адаптуються до нових потреб та змінюються.

Теорія еволюції мови покликана пояснити, як мови змінюються і адаптуються до змін у суспільстві, технології, культурі та інших аспектів життя. Мови не можуть залишатися статичними, оскільки світ постійно розвивається. Запозичення виступають як один із механізмів, що дозволяють мовам пристосовуватися до цих змін.

Коли нові ідеї, продукти, технології або концепції виникають у суспільстві, мова повинна мати засоби для їх виразу. Запозичення надають мові можливість інкорпорувати нові слова та вирази, які відображають ці нові реалії. Вони є ефективним засобом для надання мові актуальності та відповідності сучасним потребам.

Запозичення також вказують на вплив інших мов та культур на мову, що свідчить про взаємозв'язок між мовами та співтовариствами. Ця взаємодія сприяє розвитку та еволюції мови відповідно до нових вимог та викликів.

Отже, з теоретичної точки зору, запозичення в мові є результатом природної еволюції мовних систем і важливим механізмом адаптації мов до змін у світі. Вони допомагають мові залишатися живою та актуальною у сучасному суспільстві.

2. *Семіотика та комунікація*: Запозичення відображають процеси комунікації та передачі значень між мовами. Вони вказують на те, як мови взаємодіють та спілкуються між собою.

Запозичення відображають процеси комунікації та обміну інформацією між різними мовами та спільнотами. Однією з основних функцій мови є сприяння ефективній комунікації між людьми, і запозичення відіграють важливу роль у цьому процесі.

Коли ідеї, концепції або технології з'являються в одній культурі або мові, але стають актуальними для інших, запозичення стають мостом між цими мовами та культурами. Вони дозволяють ефективно передавати нову інформацію та виражати нові концепції.

Запозичення можуть відображати також культурний обмін між різними спільнотами. Вони підкреслюють вплив інших культур на мову та вказують на здатність мови адаптуватися до нових впливів та вражень. Це особливо актуально в сучасному світі, де глобалізація сприяє взаємодії різних культур та мов.

Запозичення також свідчать про важливість міжмовного контакту та співробітництва в сфері комунікації. Вони створюють можливість для розширення мовних можливостей та розуміння між різними спільнотами.

Отже, у теоретичному плані запозичення вказують на те, як мови взаємодіють та спілкуються між собою, а також служать засобом передачі значень та інформації між різними культурами та мовами. Вони сприяють глибшому розумінню міжмовного контакту та комунікації у сучасному світі.

3. Глоссарійна функція: Запозичення допомагають створити новий глоссарій або словник для нових понять, концепцій та ідей, які з'являються у суспільстві. Вони додають мові спеціалізовану лексику.

Запозичення відображають важливу функцію у формуванні глоссарію та розширенні лексичного складу мови. У сучасному суспільстві з'являються нові технології, наукові відкриття, соціокультурні явища та ідеї, які потребують відповідних слів та термінів для їх виразу.

Запозичення допомагають створити спеціалізовану лексику для цих нових понять та концепцій. Вони можуть бути особливо корисними в галузях науки, технології, медицини, інженерії та інших сферах, де нові терміни постійно з'являються. Запозичення дозволяють мові швидко адаптуватися до цих змін і виражати нові ідеї та концепції точно та ефективно.

Крім того, запозичення додають мові інтернаціональність та глобальний характер. Вони допомагають уникнути дублювання слів та термінів у різних мовах, що полегшує спілкування між різними культурами та говорячими різними мовами.

Запозичення створюють також можливість для створення нових сленгових виразів, що відображають сучасні тенденції та підкреслюють індивідуальність та креативність мовців.

Отже, у теоретичному плані запозичення відображають важливу роль у формуванні нового глосарію та спеціалізованої лексики для сучасних понять та ідей, а також сприяють глобальному спілкуванню та мовній різноманітності.

4. Інтеркультурний обмін: Запозичення свідчать про взаємодію різних культур та мов. Вони вказують на обмін ідеями, технологіями, товариственими концепціями тощо.

Запозичення, як важливий аспект мовної інтеракції, ще більше поглиблюють розуміння та взаємодію між різними культурами та мовами. Вони свідчать про те, що культури та мови постійно взаємодіють та вчать одна одну.

Одним із важливих аспектів цієї взаємодії є обмін ідеями та концепціями між різними культурами. Запозичення дозволяють одній культурі вивчати та адаптувати ідеї та концепції іншої культури, що сприяє культурній різноманітності та багатовимірності.

Також важливим аспектом є обмін технологіями та інноваціями через мовну взаємодію. Запозичення нових термінів та понять, пов'язаних із сучасними технологіями та науковими досягненнями, може сприяти поширенню цих знань та технологій між різними країнами та культурами.

Запозичення також допомагають в утворенні міжнаціональних спільнот та транснаціональних об'єднань. Вони об'єднують різні культури та мови в спільному використанні певних слів або термінів, що підсилює спільність та взаємодію між цими спільнотами.

Отже, у теоретичному плані запозичення вказують на багатогранну взаємодію між різними культурами та мовами, яка охоплює обмін ідеями, технологіями, культурними концепціями та багато іншого. Вони допомагають розширювати межі співробітництва та взаєморозуміння у глобальному світі.

5. Глобалізація та співтовариство: Запозичення відображають глобальний характер сучасного світу, де комунікація та обмін інформацією стали надзвичайно важливими. Вони сприяють створенню спільного лексичного фонду для всесвітнього співтовариства.

Запозичення є індикатором глобального характеру сучасного світу, де комунікація та обмін інформацією відіграють важливу роль. У добу глобалізації та інтернету, мови мають стикатися з новими інформаційними викликами та потребами. Запозичення стають механізмом, що дозволяє мовам адаптуватися до цих змін та спілкуватися на міжнародному рівні.

Вони також сприяють створенню спільного лексичного фонду для всесвітнього співтовариства. Запозичення можуть стати мостом між різними мовами та культурами, допомагаючи різним спільнотам зрозуміти один одного та спілкуватися ефективно.

Глобальний характер запозичень також відображається в тому, що деякі слова та вирази стають загальноживаними та використовуються у багатьох мовах. Наприклад, технічні терміни, назви міжнародних організацій, наукові концепції та інші слова можуть бути загальними для багатьох мов.

Отже, у теоретичному плані запозичення вказують на глобальний характер сучасного світу, де мови стикаються, обмінюються та адаптуються до нових викликів та можливостей комунікації. Вони сприяють створенню спільного мовного простору для всесвітнього співтовариства, де різні культури та мови можуть спілкуватися та співпрацювати.

6. *Сучасність та інновації*: Запозичення вводять сучасні та інноваційні поняття в мову, що відображає технологічний та науковий прогрес.

Запозичення грають ключову роль у внесенні сучасних та інноваційних понять у мову. У сучасному світі технологічний та науковий прогрес надзвичайно швидкий, і це вимагає створення нових слів та термінів для вираження нових концепцій та технологій.

Запозичення дозволяють мові швидко адаптуватися до цих змін та включити нові поняття в мовний арсенал. Наприклад, багато термінів у сфері інформаційних технологій, штучного інтелекту, медицини, науки та інших галузях є запозиченими з інших мов або новими створеними словами.

Це особливо важливо для мов, які розвиваються в інноваційних та наукових галузях. Запозичення допомагають забезпечити точне та однозначне вираження нових ідей та концепцій, що важливо для розвитку науки та технологій.

Також варто зауважити, що запозичення можуть бути джерелом інспірації для створення нових слів та виразів у мові-донорі. Вони можуть стати поштовхом для розробки нових термінів та виразів для вираження інноваційних ідей та концепцій.

Отже, в теоретичному плані запозичення відіграють важливу роль у внесенні сучасних та інноваційних понять у мову, що відображає технологічний та науковий прогрес та сприяє точному виразу нових ідей та концепцій.

7. Соціокультурний контекст: Запозичення вказують на соціокультурний контекст та взаємодію між мовами у суспільстві.

Запозичення є важливим інструментом для відображення соціокультурного контексту та взаємодії між різними мовами у суспільстві. Вони свідчать про культурний обмін, взаємовплив та адаптацію між різними групами та спільнотами.

Запозичення вказують на те, як суспільство взаємодіє з іншими культурами та мовами. Вони можуть відображати історичні та культурні зв'язки між різними народами та національними групами. Наприклад, слова та вирази, запозичені з інших мов, можуть вказувати на торговельні, культурні або політичні контакти між різними спільнотами.

Запозичення також можуть відображати сучасні тенденції та соціокультурні зміни в суспільстві. Вони можуть відображати популярність та вплив інших культур, наприклад, в музиці, моді, гастрономії та інших аспектах життя.

Запозичення вказують на те, як мови адаптуються до нових реалій та виразів в суспільстві. Вони можуть бути джерелом культурного багатства та різноманітності в мові, а також сприяти взаєморозумінню між різними групами та спільнотами.

У підсумку, запозичення вказують на важливі аспекти соціокультурного контексту та взаємодії між мовами у суспільстві, що розкриває багатогранність та динаміку культурних відносин та комунікації.

Роль запозичень в мові заснована на цих теоретичних засадах і відображає важливу роль мови у співтоваристві та комунікації між різними культурами та мовами.

Запозичення відіграють значну роль у поповненні та удосконаленні словникового фонду іспанської мови. Основною причиною появи таких слів слугують стрімкий розвиток науки і техніки, тенденція до глобалізації, проникнення новітніх технологій, результатів наукових відкриттів та інновацій у всі сфери повсякденного життя людей.

Розглянемо деякі з найважливіших ролей запозичень в іспанській мові:

- *Збагачення лексики:* Запозичення додають до словника іспанської мови нові слова та терміни. Це особливо актуально в галузях науки, технології, мистецтва та культури. Наприклад, багато технічних та наукових термінів у сучасній іспанській мові є запозиченими.
- *Культурний обмін:* Запозичення відображають культурний обмін між різними країнами та культурами. Вони можуть вказувати на вплив інших культур на іспанську мову та національну ідентичність.
- *Розширення комунікації:* Запозичення можуть впростити спілкування з іншими мовцями, оскільки люди можуть використовувати знайомі іншомовні слова, щоб передати ідеї та концепти.
- *Технічний прогрес:* У галузях, які розвиваються швидко, таких як наука, технологія та медицина, запозичення можуть допомагати введенню нових ідей та концепцій з інших мов для сприяння технічному прогресу.
- *Сприяння культурному розмаїттю:* Запозичення роблять іспанську мову більш відкритою та доступною для інших культур. Вони можуть стимулювати інтерес до іспанської мови та культури серед інших спільнот.

- *Виявлення історичних впливів:* Деякі запозичення в іспанській мові свідчать про історичні події та впливи, такі як арабський вплив під час ісламської домінації на Піренейському півострові.

Усі ці ролі запозичень в іспанській мові підкреслюють їхню важливість для розвитку та збагачення мови, а також для розуміння культурного та історичного контексту, в якому розвивалася іспанська мова.

Більшість запозичених слів є загальноновживаними, велика кількість професіоналізмів виходить за межі їх використання спеціалістами та застосовується звичайними людьми у повсякденному спілкуванні. На сучасному етапі дослідженням проблеми запозичених слів у загальнотеоретичному плані займалися такі вітчизняні та зарубіжні дослідники, як Б. Ажнюк [11], Г. Дружин [12], R. Cano Aguilar [13], A. Quilis, [14] та інші. Аналізуючи словниковий склад мови, походження слів, доцільним є розгляд явища запозичення з огляду на питання потреби в іншомовних лексемах. Багато вчених розглядали запозичені слова відповідно до окремих проблемних напрямків: взаємодія мов, вплив англійської мови на іспанську тощо. Вчені розглядали й інші питання впливу і розвитку запозиченої лексики у словниковому складі сучасної іспанської мови: асиміляції та упорядкування запозичених термінів у складі фінансово-економічної системи мови, суспільно-політичної лексики, економіки торгівлі та ін., але особливості функціонування запозичень, та англо-американізмів зокрема, потребують окремого розгляду через недостатню висвітленість цього питання в наукових джерелах. Саме тому актуальним є дослідження не лише тематичного або структурного аспектів, але й функціональних особливостей іншомовних слів у мові-реципієнті. Питання англомовного впливу на сучасну іспанську мову також потребує вирішення, оскільки англійська мова є міжнародною мовою, засобом термінологічного позначення нових понять та реалій, глобального спілкування.

Висновки до розділу 1

Проблема взаємодії мов викликає значний інтерес у мовознавців і науковців, оскільки встановлення мовних контактів є характерним для всіх народів світу. У результаті міжкультурного спілкування слова з однієї мови потрапляють в іншу культуру. Цей феномен отримав назву запозичення.

Запозичені слова піддаються адаптації, інакше кажучи поступово засвоюються в мові-реципієнті, пройшовши достатньо довгий шлях.

Причинами встановлення мовних контактів та як наслідок запозичень можуть бути мовні і немовні. Головними серед немовних є: суспільно-політичні, соціальні, культурні та наукові причини. Головними серед мовних є: необхідність в номінації нових понять, усунення полісемії та заміна описових найменувань одним словом або словосполученням.

Серед лексичних запозичень виділяють інтернаціоналізми, варваризми, вкраплення та кальку.

Проблема взаємодії мов є важливою для мовознавців та науковців, оскільки вона стосується всіх народів світу і відображає багатогранність культурних контактів. Встановлення мовних контактів є невід'ємною частиною міжкультурного спілкування, і в результаті цього процесу слова з однієї мови потрапляють в іншу, що призводить до явища, відомого як запозичення.

Запозичені слова піддаються адаптації в мові-реципієнта, тобто поступово засвоюються та пристосовуються до нового лінгвокультурного середовища. Цей процес може займати певний час та включати зміни в фонетичні, морфологічні та семантичні аспекти слова.

Проблема взаємодії мов та запозичення мають різні причини, серед них мовні та немовні. Серед немовних причин варто виділити суспільно-політичні, соціальні, культурні та наукові фактори. Наприклад, суспільно-політичні зміни або культурні обміни можуть сприяти встановленню мовних контактів.

Серед мовних причин можна виділити необхідність номінації нових понять, усунення полісемії (коли одне слово має декілька значень) та заміна описових виразів одним словом або словосполученням. Ці мовні фактори можуть призвести до введення нових слів у мову-реципієнта для зручності та ефективності спілкування.

З лексичних запозичень виділяють інтернаціоналізми, які є загальними для багатьох мов та використовуються у міжнародному спілкуванні. Варваризми є словами з іншої мови, які зберігають свою форму та значення при запозиченні. Вкраплення включають слова, які вписуються в мову-реципієнта зі змінами відповідно до її граматики та фонетики. Кальки полягають у створенні нового слова за зразком слова з іншої мови.

Отже, запозичення та їх вивчення відображають складний процес взаємодії мов та культур, що розкриває багатогранність та динаміку мовних відносин у суспільстві.

РОЗДІЛ 2

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА РОЛЬ ЗАПОЗИЧЕНЬ У МОВІ

2.1. Структурно-семантичні особливості запозичень в іспанській мові

На лексичний склад мови впливають глобалізація, щоденні зміни в усіх сферах суспільства та розвиток технологій. Неологізми є результатом змін у суспільстві в мові.

Існує три способи поповнення словникового запасу мови: морфологія, семантика та запозичення. У нашому дослідженні ми об'єднали морфологічний і семантичний підходи до словотвору. Таким чином, виникає поділ на запозичення та неологізми.

Дослідження неологізмів дозволило визначити основні словотворчі моделі іспанської мови.

Найбільшим є пласт неологізмів, створений за допомогою префіксації. Словник NEOMA містить 407 зразків словотвірної моделі. Префікс «анти» використовується для позначення протилежності чогось: «антивіковий» — це людина, яка бореться з ознаками старіння; «антикаталонська» — це людина, яка протистоїть Каталонії та каталонській культурі; «антиімміграція» — це людина, яка протистоїть імміграції. Не менш поширеними є префікси «багато»: багатозахисник(-ра), який захищає від багатьох факторів, багатопослуга, яка надає різні види послуг, і багатозадачність. Префікс *sobre* означає щось, що перевищує значення, як-от *sobreingreso* — це додаткова сума до раніше встановленого доходу, *sobretratar* — це надмірна увага, або *sobreendeudamiento* — це борг, який перевищує платоспроможність особи.

В іспанській мові існує окремий тип словоскладання, відомий як префіксація, коли префікс має латинське або грецьке коріння. Серед них префікси *cardio-*, *macro-*, *mega-*, *socio-*, *tele-* та інші. Наприклад, префікс «*auto-*» має два значення: або він вказує на те, що дія спрямована на саму людину (наприклад, *autocondenarse* засуджувати себе, *autocuidado* самолікування, *autodestruirse* саморуйнування, *autogestor* самоуправлінець), або він вказує на автоматизацію процесу (наприклад, *autoescalera* пожежні сходи, *autolavandería*: машинне прання за певну плату). У дієсловах спрямованість на себе висловлюється закінченням *-se*, крім префікса *auto-*.

Іншим поширеним словотворчим способом є суфіксація. Розвиток світу сприяє появі нових родів діяльності. Для позначення осіб, які займаються тією чи іншою діяльністю, застосовуються суфікси *-ero/-or*, *-ista*. Наприклад, *facebookero* – особа, що використовує сайт Facebook, *fichador* – особа, що відповідає за пересування спортивної команди, *mileurista* – співробітник, що отримує зарплату приблизно в 1000 євро. Зростання ролі інформаційних технологій сприяло появі неологізмів: *googlear* – шукати інформацію в пошуковій системі Google, *tuitear* – публікувати твіти і *whatsappear* – обмінюватися повідомленнями в сервісі Whatsapp. Для утворення дієслова від назв соціальних мереж до основи слова додається закінчення дієслів *-ar/-ear*: *google + ar*, *tuit + ear*, *whatsapp + ear*.

У результаті синтагматики поєднання слів стає єдиним поняттям. В електронному словнику НЕОМА зустрічається 109 таких неологізмів. Наприклад, при з'єднанні слів термометр і світова, раза набуває значення вимірювання середньої температури клімату Землі. *Fila* цього – «нульовий ряд» – придуманий, якщо людина хоче фінансово підтримати захід, але не збирається на ньому бути присутнім. [20]

Багато неологізмів, пов'язаних із туризмом, виникли завдяки синтагматиці. Двома основними видами туризму є *turisme active* (активний відпочинок) і *turismo de sol y playa* (пляжний відпочинок). Зі зростанням

туризму зростає варіативність. *Turismo sanitario* (здоровий туризм) має на меті лікування у відвідуваній країні. Деякі поняття мають синоніми. *Turismo ecológico* (екологічний туризм) — це тип туризму, який спрямований на збереження природи, історичної та культурної спадщини.

Лексична одиниця отримує нове значення під час семантичної деривації. Електронний словник НЕОМА містить 103 семантичні неологізми.

Термін «Erasmus» використовується для опису тих, хто є учасником програми Erasmus. Цей неологізм є прикладом метонімічного перенесення, коли іменник переходить з категорії власних імен до категорії загальних імен. Таким чином, слово отримало форму множини.

Метафора — це процес переосмислення, коли властивості одного предмета передаються іншому. Цей словотвірний метод особливо ефективний у сфері інформаційних технологій. Наприклад, семантичний неологізм *enllaç*, який раніше означав «зв'язок», тепер означає посилання на веб-сайт. "Nube" можна визначити як природне явище та програму, яка обробляє та зберігає дані, завантажені в Інтернет.

Сьогодні велика увага приділяється фізичному та психічному здоров'ю людини. Термін «tóxico» використовувався не лише для опису чогось, що є отруйним або шкідливим для організму людини, але й для опису взаємодії між людьми.

Словосполучення *triángulo de las Bermudas* після переосмислення стало фразеологізмом. Початкове значення як географічної назви нам усім відомо, значення ж фразеологічної одиниці виходить з характеристики Бермудського трикутника — місце, де губляться речі або відбуваються незрозумілі явища.

Нижченаведені приклади утворені за допомогою словоскладання. Слово *quitamiedo* містить у собі основу дієслова *quitar* — усувати і іменник *miedo* — страх. Неологізм означає апарат, який захищає від небезпеки.

Переклад слова змінюється в залежності від сфери вживання: це може бути нічник, якщо йдеться про освітлення, бар'єрне огороження у випадку з дорожнім рухом та ін.

Ми помітили, що багато нових слів, пов'язаних із футболом, є неологізмами іспанської мови. Наприклад, термін «*franjíverde*» складається з двох основ: «*franja*», що означає смуга, «*verde*», що означає зелений, і «сполучної голосної». Неологізм позначає особу, пов'язану з іспанською футбольною командою Ельче, на білій формі гравців якої є зелена смуга. Група прихильників футбольної команди Ельче – *blanquiverdismo*, є прикладом словоскладання. Цей неологізм складається з двох прикметників *blanco* – білий і *verde* – зелений, які утворюються сполучною голосною та суфіксом іменника *-ismo*.

Прагнення економії мовних зусиль і часу доводить аббревіація. Вони зустрічаються з усіченого слова чи скороченої фрази. Наприклад, іменник *frigorífico* холодильник став *frigo*. Неологізм *sinra* походить від фрази *sin pagar* – без оплати. Слово описує ситуацію, коли людина йде з установи, не заплативши за надані їй послуги. Можна спостерігати, що поєднання прийменник + дієслово стало іменником і прийняло властиві йому властивості: рід і число. Аббревіатура *lactea* – молочне виробництво, походить від 48 словосполучення *industria lactea*. Неологізм як прикметник у складі словосполучення при скороченні набув властивості іменника. [21]

Акроніми є різновидом аббревіатур. Наприклад, слово «*bicifestación*» складається зі скорочених слів «*bicicleta*» – велосипед і «*manifestation*» – демонстрація. З цієї причини слово означає демонстрацію, у якій учасники пересуваються на велосипедах. *Dramedia* — це жанр, який поєднує елементи драми та комедії. Його назва походить від усічених слів «*drama*» і «*media*». Акронім набуває властивості тієї частини мови, до якої належить головне слово. Наприклад, в акронімі *gastrobar* – гастрономічний заклад від *bar*

gastronómico головним словом є іменник. Таким чином, і неологізм «*gastrobar*» є іменником.

Загалом у дослідженні було проаналізовано 1566 прикладів словотвору. Префіксація становила найпоширеніший метод з 56% прикладів, а суфіксація з грецьким корінням становила 23,4% і 23,2% відповідно. Синтагматика, семантична деривація та словоскладання мають співвідношення 7%, 6,6% і 6,4% відповідно. Інші словникові моделі становлять 3,65%, а аббревіація та акроніми становлять 2,1% і 1,8% відповідно.

У другій групі неологізмів є запозичення. Велика частина іспанських слів походить з англійської.

Визначимо неологізми, які ще не асимільовані. У мову, пов'язану з технічним прогресом, увійшло багато таких неологізмів, як *airsoft* – відеогра, *bitcoin* – біткоїн, *chat* – чат, *keynote* – презентація, та *teaser* рекламне повідомлення.

Однак повні запозичення прийшли не тільки у сферу технологій: *cash* готівка, *conceptcar* машина, створена для демонстрації нового дизайну або технології виробництва, *cupcake* маленький торт у вигляді чашки з прикрасами, *e-commerce* здійснення збуту, продажів та покупок через інтернет, *playoff* завершальний матч чемпіонату, *timing* управління особистим часом для виконання завдань.

Англійські запозичення, що асимілювалися в мові, є меншістю. Неологізм *aifon* айфон адаптований до іспанської мови, і про це свідчать наступні зміни. Початкова буква *i* замінена *ai* для адаптації до фонетичних правил іспанської мови. Зважаючи на відсутність в іспанському мовою поєднання *rh*, воно змінено на звичне *f*. Слово набуло тільду – адже в словах наголос падає на передостанній склад. Іменник *vegano* – веган після асиміляції отримав і чоловічий і жіночий рід.

Наступним за розміром пласт запозичень походить з каталонської мови. Це пов'язано з її географічним і політичним становищем: Каталонія є автономним співтовариством Іспанії. Більшість запозичень каталонської мови не асимілювались в іспанську.

Переважна частина французьких запозичень не пройшла через етап адаптації, але в мові закріпилася: *alapege* на сьогоднішній день, *boisserie* дерев'яні меблі з полицями, що повністю покривають стіну, *savoirgrazie* витонченість, з якою людина виконує щось. Фонетичний вигляд неологізмів зберігся, а також не змінена орфографія слова. Адаптованих французьких запозичень у словнику небагато. Наприклад, неологізм *estocaje* склад набуває початкову літеру *e-*.

Частина мовних нововведень виникає цілком «законним» шляхом, тобто за допомогою продуктивних словотворчих моделей, які існують у мові. Зазвичай це відбувається за допомогою суфіксів і префіксів, але іноді й словоскладання та закінчення. Багато неологізмів утворюється шляхом розвитку нових значень у слів, що давно закріплені у словниках.

Деякі «неологізми» виникають у пресі з курйозної, але дуже частоті причини: завдяки помилці чи описці автора, друкарського працівника тощо, як результат неправильного, але стилістично вдалого вживання маловідомого широкому загалу слова. Потім інші автори підхоплюють це слово, воно стає модним, починає мандрувати з газети до газети. [22]

Серед неологізмів-словосполучень особливо широко представлена група іменників з неузгодженими визначеннями. Неузгодженим називається визначення, виражене іменником без прийменника, яке не узгоджується із залежним словом ні в роді, ні в числі.

Деякі неузгоджені визначення проникають у ЗМІ з мови реклами, що широко використовує так званий телеграфний стиль (де опускаються

прийменники, інші службові слова, допоміжні дієслова і т. д.): *plan de la vivienda joven* (para los jóvenes) план будівництва житла для молоді».

З явищем «хибних друзів перекладача» ми стикаємося вже на початковій стадії вивчення іноземної мови. Багато нових слів зовні схожі на слова рідної чи вже відомої іноземної мови, і наш попередній мовний досвід іноді замість допомоги може стати на заваді. Нерідко іспанську мову ми починаємо вчити, вже знаючи англійську, і тоді слово *diner* ризикує стати «обідом» (від англ. dinner), дієслово *pretender* ми неправильно вживаємо у значенні «вдавати, прикидатися» (від англ. to pretend), а дієслово раптом трактується як «розуміти, усвідомлювати» (від англ. to realize); іспанське іменник *éxito* – «успіх» помилково перекладається словом «вихід» під впливом англійського «exit». Знаючи французьку або італійську, ми плутаємо ісп. *largo* «довгий» із фр. *large* та іт. *largo* «широкий»; іспанське дієслово *salir* «виходити» – з італійським *salire* «підніматися, входити» і т.д.

Завдяки бурхливому розвитку засобів зв'язку та транспорту в наш час світ став більш доступним. Переміщення людей, обмін інформацією, технічними досягненнями та знаннями створюють враження «одного великого села», *aldea global*, де усі найактивніші учасники інтеграційних процесів в економіці, техніці та науці володіють більшою чи меншою мірою однією спільною мовою.

Через ЗМІ нові знання, тенденції та актуальні іншомовні слова стають відомими широкому спектру населенню різних країн. Щоб зробити їх доступними та зручними, їх пристосовують до фонетичних і граматичних норм національної мови. Часто це відбувається спонтанно, але лінгвісти та журналісти іноді контролюють цей процес. Сприйняття іншомовних слів як «престижних», зростання та поступове вирівнювання освіти населення сприяють закріпленню цієї лексики в усному та писемному мовленні. Ця лексика, яка не належить національній мові, швидко стає зрозумілою широкому спектру читачів та незабаром не потребує

пояснень. Перекладачі зазвичай залишають іноземні включення в оригіналі тією мовою, якою вони були наведені.

Там можна зустріти в основному класичні латинські або французькі слова і звороти, які, як правило, зберігають свою первісну форму: *determinar in concreto modus operandi* - «визначити конкретний спосіб дій»; *Guerra de dossiers* – «війна досьє»; *el facto tumalimcistct* – «головний діяч альянсу», *discutir el asunto en petit comite* – «обговорити питання у вузькому колі», *una comision ad hoc* – «спеціально створена комісія».

У статтях на економічні та науково-популярні теми основна частина запозиченої лексики взята, природно, з англійської мови: *menagement, ranking* і т. д. Оскільки багато з цих слів є термінами, то для більшої ясності вони супроводжуються тлумаченнями по-іспанськи: *La central Espanola cifraba en 150 win Ios billed business (negocios facturados)* протягом цього місяця. [23]

2.2. Спенгліш як лінгвістичне явище

У кінці 1940-х років лінгвіст Сальвадор Тіо ввів терміни "spanglish" та "inglañol", що вказують на явище, в якому іспанська мова змішується з англійською. "Spanglish" є більш поширеним, ніж "inglañol". Зазвичай, це включає в себе запозичення слів з англійської мови в іспанську, а також іноді використання англійського синтаксису. Проте, не завжди можна передбачити, як іспанська мова сприйме слова з англійської мови. Наприклад, терміни, які, наймовірніше, будуть легко зрозумілі, – це ті, які не мають відповідників у іспанській мові.

"Spanglish" є формою мовного явища, відомого як "перемикання коду", що передбачає перехід від однієї мови до іншої під час розмови між двома носіями мови, або білінгвізм. Перемикання коду відбувається, коли носій мови переходить на іншу мову. Кодове поєднання відбувається, коли носій

мови використовує елементи обох мов, переважно користуючись однією з них. У фразях на "spanglish" часто використовуються короткі слова з обох мов.

Структуру спенглішу можна розглядати в контексті трьох основних аспектів:

1. Адаптація лексичних одиниць або компонентів фраз з однієї мови до іншої на рівні звукових характеристик та граматичних особливостей.
2. Семантична асиміляція деяких лексичних елементів або складових фраз з однієї мови у контексті іншої мови.
3. Явище "перемикання коду" або використання правил двох мов на рівні синтаксису.

Кармен Сільва-Корвалан визначає ще симпліфікацію – тобто спрощення, або відхід від правил узгодження часів в іспанській мові. Наприклад, *estamos como fifteen years aquí* замість *hemos estado como quince años aquí*. [34]

Мовні зв'язки між іспанською та англійською мовами присутні у адаптації лексичних елементів або маніпулюванні наявною лексикою для прийняття семантичного значення слів або словосполучень іншої мови. Часто запозичення з іншої мови також передбачає фонологічні зміни і морфологічну перебудову слів. Наприклад, *tener un buen tiempo* (від *to have a good time*), замість *pasarlo bien*. Інші приклади, які часто наводяться, включають *viaje redondo* (від *round trip*) замість *viaje de ida y vuelta*, *te llamo pa'tras* (від *I'll call you back*), а не *te devolveré la llamada* та *voy a ordenar la comida* (від *I'll order food*) замість *voy a pedir la comida*. Крім того, існують інші типи семантичних асиміляцій, такі як розширення семантичного поля існуючих іспанських слів, так, щоб у їхній формі у спенгліші змінювалось їх значення. Це часто трапляється з так званими *false cognate* 'хибні кон'янти' – це такі слова, які мають схожий правопис, але різне значення. Наприклад, *éxito* – це *success* "успіх", а не *exit* "вихід"; *contestar* – це *answer*

“відповідати”, а не *contest* “змагання”; *fábrica* – це *factory*, а не *fabric* “тканина”; *barco* – це *ship* “корабель”, а не *bark* “гавкати”. Англійське дієслово *push* відповідає в іспанській мові *empujar*. Якщо використовувати спенгліш, то *puchar* використовується для отримання такого самого ефекту. Дієслова *bulear*, *janguear* та *vacunar* походять від англійських дієслів *bully*, *to hang out* та *vaccinate*. Дієслова *platicar* та *charlar* означають *hablar en voz baja* “говорити пошепки”, однак, дієслово, яке позначає діалог, який відбувається в соціальній мережі, – це *chatear*. Дієслово *chequear* або *checar* походить від англійського дієслова *to check*, яке замінює іспанське дієслово *verificar*.

Населення, що використовує іспанську мову в США і Латинській Америці користуються дієсловом *fiestar* (англійською *to party*) “розважатись”, що відповідає слову *fiesta* “свято”. Крім того, лексичні одиниці можуть різнитися в залежності від регіону, через що в іспанській мові виникає велика кількість діалектів.

Спенгліш є виявом мовного явища зміни коду (*code mixing*, *code switching*). Зміна коду відбувається у тому випадку, коли мовець використовує невелику кількість лексичних одиниць однієї мови на фоні переважаючої іншої мови. У реченнях на спенгліш часто використовуються англійські слова, коли вони коротші за відповідні іспанські. Так, наприклад, для пуерто-ріканського спенгліша характерно використання англійського слова *so*: *Tengo clase, so me voy*.

Якщо за основу класифікації запозиченої до спенгліш прийняти ступінь її асиміляції в іспанській мові, можна виділити такі види:

1. Англіцизми-семантичні неологізми, для яких характерне перенесення значення з англійського слова на іспанське (запозичення-значення). Так, замість *pedagogía* використовується *educación* (англ. *education*). В іспанській мові *aplicación* (англ. *application*) означає «застосування»; у спенгліш це слово набуло значення «заява (на вступ до школи, на прийняття на роботу)» і використовується замість іспанського слова

- solicitud*. Слово *computadora* (англ. computer) в Латинській Америці замінило іспанське слово *ordenador*.
2. Неасимільовані англіцизми (варваризми або, англійською мовою, outright adoption), які повністю зберегли англійське написання та вимову. Незважаючи на відмінність своєї орфографії, вони сприймаються носіями іспанської мови як власні. Багато з цих слів належать до сфери бізнесу та технологій: *marketing*, *merchandising*, *rating*, *CD-ROM* або *flash* (спалах фотокамери). У спенгліш до цієї групи слів входять також слова загального вжитку, такі як *baby*, *honey*, *OK*, *sexy*, *cool*, *rock*, *rap*, *appointment* та багато інших.
 3. Асимільовані англіцизми, які повністю зберігають англійську графіку, але отримали іспанську вимову. Слово *clutch* (вимовляється як «*cloch*») у спенгліш використовується замість іспанського слова *embrague*. *Manager* вимовляється як *manayer*, *jeans* – як *yins*.
 4. Асимільовані англіцизми, для яких характерна фонетична і графічна адаптація. Слово *norsa*, утворене від англ. *nurse*, використовується замість традиційного іспанського слова *enfermera*. *Laptopa* («ноутбук») утворено від англ. *laptop computer* [30]. Графічна асиміляція у спенгліш відбувається відповідно до канонів фонетичної структури слова в іспанській мові: *La marketa está como a unos cinco blokes de aquí* (у даному прикладі *blokes*, утворене від англ. *block*, використовується замість іспанського слова *cuadra*). *Dauntaun* у спенгліш (від англ. *downtown*) – приклад суто графічної асиміляції, оскільки звучання слова не змінюється.

У спенгліш моделі графічної та фонетичної адаптації слова відповідають засобам асиміляції будь-яких інших запозичень. Так, в іспанській мові слова не можуть закінчуватися, наприклад, на такі приголосні, як *k*, *f*, *ch*, *s*. Для запобігання цьому до цих приголосних додається голосні *-e* або *-a*, у результаті чого *block* перетворюється на *bloke*, *lunch* – на *lonche* (*Voy a*

comprar una cheeseburger para mi lonche), *glass* – на *glasso* (*Todas las noches, mi baby toma un glasso de leche*).

Графеми, що не є характерними для іспанської мови, замінюються наступним чином: -oo замінюється на u (*roof* – *ruffo*, *cook* – *cuquear*, *bloomers* – *blúmer*), -ee в середині слова або у на кінці слова – на i (*building* – *bildin*, *cheap* – *chipero*, *busy* – *bisi*), нейтральний голосний у ненаголошеній позиції – на -a (*boiler* – *boila*), дифтонг замінюється на монофтонг (*chairman* – *cherman*, *fake* – *feca*). У деяких випадках складне для носіїв іспанської мови сполучення приголосних взагалі випадає (сполучення *fast food* перетворюється на *fafú*). В інших випадках, навпаки, відбувається додавання звуків. Так, оскільки для іспанської мови на початку слова нехарактерно сполучення s- з іншим приголосним звуком, даному сполученню передуює голосний звук e- (*screen* – *escrín*, *sneakers* – *esníquers*, *storm* – *estorma*). Через відсутність в іспанській мові приголосного звуку, який в англійській мові передається буквосполученням -ng, це буквосполучення замінюється на -n (*shopping* – *chopin*). Однак, -ng може зберігатися, якщо додасться голосна літера (*gang* – *ganga*). Звуку, що передається в англійській мові літерою w у початковій позиції у слові, у спенгліш відповідає сполучення *gu* або *gü* (*watchman* – *guachimán*, *window* – *güindou*), англійському сполученню *sw* – *su* у спенгліш (*switch* – *suiche*).

5. Асимільовані англіцизми, які набули фонетичних, орфографічних і морфологічних ознак іспанського слова. На морфологічному рівні асиміляція стосується в першу чергу використання граматичних суфіксів з дієсловами. Якщо в англійській мові інфінітив дієслова найчастіше є кореневим словом, то в іспанській мові дієслова розподілені між трьома дієвідмінами за допомогою суфіксів -ar (1-а дієвідміна), -er (2-а дієвідміна), -ir (3-а дієвідміна). Найчастіше дієслова спенгліш, як і інші новоутворені дієслова в іспанській мові, входять до першої дієвідмини і закінчуються на -ear: *chequear* (англ. to check),

parkear (англ. to park), *pompear* (англ. to pump gasoline), *clikear* (англ. to click, as with a mouse), *reportear* (англ. to report), *remover* (англ. to remove), *cuquear* (англ. to cook), *mailear* (англ. to mail) [30, 31], наприклад: *Tengo que mailear una carta a mi novia por e-mail*. Також до асиміляції на морфологічному рівні слід віднести замну суфіксу *-tor* в англійській мові на *-dor* у спенгліш (*elevator – elevador*) та віднесення іменника до певного граматичного роду, як правило, чоловічого: *El show de Jim Carrey estuvo chingon!*

Окрім вищезазначених різновидів адаптації англіцизмів у спенгліш, можна виокремити синтаксичну та семантичну асиміляцію. На синтаксичному рівні спостерігається запозичення структури фразового дієслова, тобто калькування: *Tengo que dar para atrás el libro a la biblioteca* (I need to give back the book to the library), де *dar para atrás* є калькою від англійського фразового дієслова *give back*.

На семантичному рівні асиміляція лексичних одиниць спенгліш виражається у тому, що у запозичення утворюються нові значення, які відсутні в англійській мові. Так, наприклад, словом *tensén* у спенгліш позначається дешевий магазин, де все розпродається за 10 центів (від англ. *ten cents*). *Lonche* (від англ. *lunch*) у спенгліш означає не лише «обід» як прийом їжі, а й продукти харчування: *Mi mamá tiene que ir a la marketa para comprar el lonche*.

Авторитетний Словник іспанської мови Королівської Академії не включає термін «spanglish». Незважаючи на це, деякі письменники пишуть на спенгліш цілі твори. Зокрема, на спенгліш написано відомий роман «ЙоЙо-Боінг» (1998) Джанніни Браскі (Giannina Braschi), американської письменниці пуерториканського походження. Через змішування у тексті англійської та іспанської мов, Браскі намагається підкреслити гібридність культурного оточення, у якому живуть у США імігранти з Латинської Америки.

Деякі дослідники вважають спенгліш проміжним кроком між втратою іспанської мови та повноцінним впровадженням англійської. Інші дотримуються думки, що спенгліш – це нова мова, мова майбутнього, яка сприятиме міжнаціональному спілкуванню і взаєморозумінню [32].

Так чи інакше, явище спенгліш є яскравим вираженням взаємопроникнення культур. Хоча стаття Дж. Еріхсена називається *Spanglish: English's Assault on Spanish* («Спенгліш: наступ англійської мови на іспанську»), сам автор вважає, що для іспанської мови спенгліш не несе загрози, зважаючи на кількість людей, для яких іспанська є рідною мовою [33].

2.3. Роль запозичень у поповненні мовного лексикону

Словниковий склад мови – це складна система, що виникає внаслідок історичного розвитку, що характеризується діахронічною мінливістю. Вивчаючи лінгвістичну систему сучасної іспанської мови, лінгвісти стикаються з фактом її неоднорідності, зумовленої наявністю слів різного походження, оскільки носії мови в процесі вікового історичного розвитку вступають у політичні, соціальні та культурні відносини з носіями інших мов. Крім споконвічно іспанських слів, словниковий склад сучасної іспанської мови містить велику кількість лексичних одиниць різного походження. [19]

Мовна система перебуває в постійному русі та розвитку. Наймобільнішим рівнем є лексична система, оскільки вона переважно реагує на всі зміни в суспільстві. Лінгвіст Едвард Сепір зробив точніше зауваження з цього приводу: «Зміни в лексиці викликаються різноманітними причинами, більшість яких носить культурний, а не чисто мовний характер».[15]

Запозичення протягом багатьох століть було одним із основних шляхів збагачення словникового запасу і є результатом зближення народів на основі економічних, політичних, наукових і культурних зв'язків. [19]

Запозичення є одним із фундаментальних понять мовознавства (переважно історичної лексикології, соціолінгвістики та контактології), яке має давню історію досліджень як в українській науці, так і за кордоном. Запозичення – це процес використання елементів однієї мови в іншій, отже, визначається діалектичною лінгвістично суперечливою природою мовного знака: його довільністю як силою, що допускає запозичення, і мимовільною силою як перешкодою для запозичення. Цим, мабуть, пояснюється те, що процес запозичення в сучасній мові, за наявними даними, є дуже непродуктивним і в кількісному відношенні значно поступається таким процесам, як словотворення та семантична деривація.[19]

Будь-яка мова за весь час свого існування зазнавала і зазнає змін у зв'язку з постійним поповненням свого словникового складу з інших мов. Процес запозичення завжди був досить складним і багатограним.[16] Часто при запозиченні разом із новим словом виникає нова реалія, яка не існувала в культурі носіїв запозиченої мови і тому не реєструється в мовній картині світу.

У деяких випадках запозичене слово виникає як синонім до слова, яке вже існувало в словнику мови, що запозичує. Причини такого дублювання слів можуть бути різними: прагнення до термінології, особливо коли запозичене слово є інтернаціональним терміном, або можливість підкреслити будь-які конотативні відтінки, незрозумілі в оригінальному слові, а іноді просто модний іншомовний термін, характерний для жаргонних запозичень.[19]

Екзотичні слова не тільки називають реалії, невідомі носіям запозичуваної мови, але можуть нести у своїх значеннях вказівку на певну специфіку культури даного народу, особливості його звичаїв, ментальності. Вживання такого слова в іншій мові, що позначає відповідне поняття, є так

би мовити перекладом частини іншої культури, переданий людям, які не є носіями цієї культури. [17]

Поява неологізмів у мові безперечно свідчить про зміни у житті людей. Оновлення словникового запасу мови унаслідок динамічного розвитку суспільства називають неологізацією. Неологізація є закономірним процесом і за словами Фердинанда де Соссюра [18], не існує жодної мови, яка була б відсторонена від факту появи в ній нових слів [18]. Процес «неологізації» є необхідним, щоб мова відповідала потребам суспільства на кожному етапі свого розвитку як у спілкуванні, так і в розвитку культури народу та закріпленні результатів пізнання дійсності людьми [17].

Отже, важливо не лише знати значення неологізму. Його походження та спосіб утворення впливає на семантику слова. Неологізм вважається неологізмом до моменту, поки слово або словосполучення не переходить до загальноживаної лексики та часто характеризується вживанням у певній галузі. Визначивши важливість процесу неологізації мови і фіксування усіх змін, яких вона зазнає, мовознавці та лінгвісти детально вивчають проблему становлення і функціонування саме такої лексики у різних сферах. [19]

Роль запозичень у поповненні мовного лексикону є важливою і необхідною, оскільки вони додають мові нові слова та терміни, які відображають сучасні реалії та розвиток суспільства. Ось детальний розгляд ролі запозичень у поповненні мовного лексикону:

- Розширення лексичного складу: Запозичення додають нові слова до лексикону мови, роблячи її більш різноманітною та багатшою. Це особливо важливо в сучасному світі, де створюються нові концепції, технології та ідеї, які потребують відповідного мовного виразу.
- Актуальність і сучасність: Запозичення дозволяють мові відображати сучасні тенденції та реалії. Це важливо для відображення нових

технологій, соціокультурних явищ, моди та інших аспектів сучасного життя.

- Відповідність потребам комунікації: Запозичення можуть бути особливо корисними для точності та ефективності комунікації. Вони надають можливість користувачам мови використовувати спеціалізовані терміни, які відповідають конкретним контекстам та ситуаціям.
- Вплив культурного обміну: Запозичення відображають культурний обмін та вплив інших культур на мову. Вони вказують на взаємодію та спільність різних культур і сприяють розумінню світу як єдиного глобального співтовариства.
- Внесок до розвитку мови: Запозичення можуть стати стимулом для розвитку мови та її адаптації до нових вимог. Вони можуть вплинути на граматику, фонетику та семантику мови.
- Глобалізація: Запозичення є важливою складовою глобального світу та глобальної комунікації. Вони допомагають створити спільну мовну основу для спілкування між різними культурами і мовами.
- Культурний обмін: Запозичення також вказують на культурний обмін та взаємодію між різними народами та мовами. Вони підкреслюють різноманітність та багатство культурного спадку.

Узагальнюючи, запозичення грають важливу роль у поповненні мовного лексикону, дозволяючи мові адаптуватися до змін в суспільстві, культурному контексті та технологічному прогресі. Вони роблять мову більш живою та актуальною для спілкування у сучасному світі

Висновки до розділу 2

З огляду на проведене дослідження можемо сформулювати такі висновки:

- 1) Структурно-семантичні особливості запозичень в іспанській мові вказують на те, що цей процес є невід'ємною частиною розвитку мови. Запозичені слова можуть зберігати або змінювати свою структуру та семантику в залежності від контексту та адаптації до мови-реципієнта.

Ця динаміка та гнучкість в розвитку мови свідчать про її адаптивний та еволюційний характер, а також про її здатність відображати та впливати на зміни в суспільстві та культурі.

- 2) Спенгліш як лінгвістичне явище представляє собою перемикання коду між двома мовами, що виникає внаслідок мовного контакту. Це явище вказує на те, як мови взаємодіють між собою, а також як носії мов адаптуються до різних комунікативних ситуацій.

Спенгліш відображає процес білінгвізму, де особи володіють двома мовами і здатні переключатися між ними в залежності від ситуації. Це також вказує на вплив та рефлексію культурного контексту на спосіб, яким мови взаємодіють та адаптуються у сучасному світі.

- 3) Роль запозичень у поповненні мовного лексикону є надзвичайно важливою, оскільки вони додають до словника мови нові слова та терміни. Це особливо актуально в галузях науки, технології, мистецтва та культури, де багато технічних та наукових термінів є запозиченими та допомагають точно номінувати нові поняття та ідеї..

Запозичення дозволяють створити новий глосарій для сучасних концепцій та термінів, які з'являються у суспільстві. Вони також свідчать про глобальний характер сучасного світу та важливість комунікації та обміну інформацією між різними культурами та мовами, що сприяє розумінню та співпраці на світовому рівні.

РОЗДІЛ 3

ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЗАПОЗИЧЕНЬ

3.1. Способи перекладу запозичень в іспанській мові

Сьогодні на всі сфери діяльності людини впливає глобалізація. Це проявляється запозиченням в певні сфери одних і тих самих слів з інших мов. Протягом 16–17 століть англійська мова була невідомою, її позиція змінювалася і вона поступово перетворилася на міжнародну мову. Англійська мова посилила свій вплив ще у часи після світових війн у двадцятому столітті. Кількість людей, які розмовляють англійською мовою стрімко зростає з розвитком технологій та міжнародних відносин.

Як зазначає Х. Саєз Рубіо причинами запозичень саме з цієї мови можуть бути «переваги технологій, економіки, армії США, зростання міжнародних контактів, англосаксонський культурний престиж, виразність та стислість англійської мови, спортивний та музичний інтерес, явищ масової культури, зростання туризму» [24, с. 104].

Відмінності мови в Іспанії та Латинській Америці аналогічні різниці між англійською та американською англійською мовами. Люди з іспаномовних країн спілкуються між собою так само легко, як англомовні. Існують невеликі відмінності – у своїй більшості в розмовній мові, ніж у писемній, тому люди з кастильським або болівійським акцентом розуміють один одного. Через кількість іспанських носіїв, що проживають у США, сьогодні багато дослідників включають США, особливо Техас, Каліфорнію та Нью-Мексико, до ринку Латинської Америки. Завдяки можливості подорожувати та навчатись за кордоном, багато іспанських та латиноамериканських сімей забезпечують своїх дітей навчанням у США, де

вони взаємодіють в іншомовному середовищі і як наслідок, поглинають та асимілюють багато лексичних одиниць.

Так, в іспанській мові є запозичення з французької та арабської мов, невелику частину складають германізми та італіянізми. Важливо відзначити, що велика частина іспанської запозиченої лексики є опосередкованою.

Розглянемо англіцизми в іспанській мові на прикладі спортивної індустрії. Оскільки англіцизм є ключовим запозиченням в спортивній індустрії розкриємо дане поняття. Англіцизм – слово або мовний зворот в якій-небудь мові, запозичені з англійської мови або створені за зразком англійського слова або виразу [26].

Важливими експортерами англійської лексики виступають туристи, які відвідують Іспанію, а каналами поширення англіцизмів в іспанській мові є ЗМІ та реклама.

Необхідно також згадати, що спортивна лексика є четвертою групою серед запозичень з англійської мови та становить 14% всього лексичного фонду запозичених слів іспанської мови [27].

Найпоширеніші англіцизми в спортивній індустрії за їх кількістю в текстах газет: *el sport* (20), *el fútbol* (19), *el club* (17), *el gol* (15), *el boxeo* (14), *el fitness* (10), *el atletismo*, *el atleta* (8), *la competición* (8) і багато інших.

Сучасна спортивна термінологія іспанської мови вирізняється співіснуванням великої кількості синонімів, представлених як запозичення, а також споконвічними словами. Наприклад: *Goal – Golpe – Gol*, *Match – Juego – Partido – Encuentro*, *Rekord – Plusmarca*, *Grupo – Equipo – Unidad* і інші.

Між ними крім смислової відмінності існує також і функціонально-стилістична, тобто запозичення може виступати в ролі терміна, а іспанський синонім функціонує в якості загальноживаного слова.

Перший прийом – мовна гра (графогібридизація), тобто оформлення нових слів за допомогою графічних засобів різних мов [26]. Розглянемо винятковий приклад процесу графогібридизації – виникнення ñ в іспанській

мові, літера, якій нема аналогів в англійській мові і також постановка графічного наголосу, властивого споконвічним іспанським словам. Можна констатувати, що в процесі графогібридизації англійське слово вживається в іспанській мові з незначними змінами в фонетиці та орфографії слова. Прикладами таких запозичень можуть бути такі лексеми: *el bádminton* (badminton), *el jockey* (hockey), *el fútbol* (football), *el beisbol* (baseball), *el penalti* (penalty).

Часто в іспанській мові спостерігається прийом морфогібридизації – процес зміни морфем слова з метою повної його адаптації в іншій мові [26]. Наведемо приклад таких слів, які пройшли процес морфогібридизації: *sprintar* (від англ. Sprint – фінішний ривок); *chutar* (від англ. shoot – бити по м'ячу); *boxear* (від англ. box – бокс), *bloquear* (від англ. block – блокувати). Також прикладом морфогібридизації лексичних одиниць в іспанській мові є додаток переднього голосного у випадках важкої для іспанців вимови, наприклад: *esquiar / esquí* (від англ. Ski); *el esprint* (від англ. sprint); *el estadio* (від англ. stadium), *el entrenador* (від англ. trainer).

Другим прийомом запозичення лексичних одиниць стало пряме запозичення, тобто використання іноземних слів без змін в фонетиці, морфології та орфографії. Як приклади прямих запозичень можна навести такі іншомовні лексеми: *el club*, *el golf*, *el cricket*, *el rugby*, *el skating*, *el snowboard*, *el rafting*, *el squash*, *el tenis*, *el director*, *el waterpolo* і інші.

В результаті проведеного дослідження можна зробити висновок про те, що кількість графогібридизованих іншомовних запозичень перевищує кількість прямих запозичень.

В. Комісаров [28, с.173] виділяє такі способи перекладу запозичень:

1. *Транскрипція*. Це спосіб перекладу при якому відтворюється фонетична форма запозиченої лексичної одиниці. Наприклад: *football* – *fútbol*, *executive* – *ejecutivo*.
2. *Транслітерація*. Це переклад за рахунок буквенного відтворення лексичної одиниці: *establishment* – *establishment*, *flirt* – *flirt*.

3. *Калькування*. Це спосіб перекладу, при якому складові частини лексичної одиниці замінюються відповідними одиницями в мові на яку здійснюється переклад: англ. *brainteaser* – ісп. *rompecabezas*.

Розглянемо популярні кальки з англійської мови: *supermarket* – *supermercado*, *Irish coffe* – *café irlandés*, *birthrate* – *índice de natalidad*, *nuclear head* – *cabeza nuclear*, *deflation* – *deflación*, *password* – *palabra de acceso*.

4. *Описовий* – переклад шляхом заміни лексичної одиниці оригіналу на словосполучення, яке відображає зміст. Він застосовується, коли у перекладача виникають труднощі в передачі слова за допомогою транслітерації, транскрипції чи калькування. Часто це відбувається тоді, коли дане поняття чи предмет відсутні у мові перекладу. У цього виду є свої недоліки: тлумачення змісту поняття може бути неточним, описове словосполучення порушує таку вимогу до термінів, як стислість. Наприклад, *brainstorm* – *aportar ideas*, *call money* – *préstamo a la vista*.
5. *Еквівалентний переклад*. Це заміна словом, яке повністю відповідає в мові перекладу за значенням. Велика кількість еквівалентів зустрічається серед слів, що належать до семантичного поля інформаційних технологій. Англ. слово *mouse* ‘комп’ютерна миша’ в ісп. мові має еквівалент *ratón*.

Проведене дослідження виявило наявність бар'єрів на шляху проникнення запозичень лексики в іспанську мову. Цікавим є той факт, що в сучасному світі спостерігається зворотна тенденція – спроба збереження національної ідентичності. Відбувається глокалізація – активізація власне іспанських слів для позначення тих чи інших понять в спортивному дискурсі, наприклад: *el basquetbol* – *el baloncesto*; *el esprint* – *la carrera corta*; *el handball* – *el balonmano*; *el free style* – *el estilo libre*; *el match* – *el encuentro*; *el grupo* – *el equipo*; *el aguadance* – *el baile acuático*; *el windsurf* – *el surf de vela*.

3.2. Способи перекладу запозичень в українській мові

Одним із продуктивних шляхів поповнення мови залишається процес запозичення великої кількості іншомовних слів, особливо з англійської мови, що часто спричиняє виникненню труднощів під час перекладу через фіксацію таких слів в сучасних словниках. Найпродуктивнішим способом поповнення національної мови англомовними неологізмами залишається використання варваризмів чи адаптація запозичених слів до української мовної системи із сфери Інтернет-технологій, Інтернет-комунікації й Інтернет-сленгу за допомогою існуючих в українській мові засобів (калькування). Дослідники лексичних запозичень з англійської мови О. Петришин та О. Лужецька «методом суцільної вибірки з газетних та журнальних текстів україномовних періодичних видань, електронних словників» виділили п'ять тематичних груп, які активно поповнюються зараз: «культура, економіка, суспільно-політичне життя, повсякденне життя, науково-технічна сфера» [29].

Відомо, що більшість науковців під час перекладу неологізмів використовують такі основні способи як: транскрипція, транслітерація, калькування, описовий переклад, переклад за допомогою прямого включення та 13 приблизний переклад (І. Андрусак, В. Дорда, О. Дьолог, О. Глазова, А. Пасічник, М. Третяк, С. Новоселецька, Ю. Шустак тощо). Універсальних словників з перекладу сучасних англомовних неологізмів немає, найчастіше частина інформації подається в різних статтях та підбірках типу: «Английские заимствования в русском языке: 120 часто употребляемых слов»; «Вподобайка, лазівка та голярня: красиві українські слова, які замінять популярні запозичення».

У своїй роботі, використовуючи досвід інших дослідників, ми також намагалися знайти нові англомовні запозичення й відносно групувати їх за тематикою (неможливо повністю розділити сферу вживання англомовних неологізмів, оскільки «модні» слова вживаються в усіх сферах суспільства, особливо якщо говорити про побут, молодіжну субкультуру, мову

комп'ютерної технології та ІТ) й показати, які способи перекладу найбільш продуктивні.

Так, ми розподіляємо англомовні неологізми на такі сфери вживання:

1. Молодіжний сленг або сленг користувачів соцмереж, різноманітних сайтів та форумів;
2. Мова «айтішників», комп'ютерної та ІТ-сфери;
3. Побутова сфера (зокрема ЗМІ та реклама);
4. Термінологія.

Сьогодні дуже велика кількість англомовних неологізмів у сучасній українській мові, наприклад *лайкати, постити, сканувати, баг, нативний, движок, факап, пост, юзер, абьюзер* тощо. У нас не було мети повністю зібрати та класифікувати усі запозичення. Ми брали до уваги найновіші, найменш досліджені лінгвістами чи найуживаніші англомовні неологізми та подали, на нашу думку, найдоцільніші способи їх перекладу.

Методи перекладу які вживаються найчастіше:

1. *Транслітерація та транскрибування.* Перша підгрупа складається зі слів, що і за звучанням, і за семантикою збігаються з англійськими, але графічно передаються українськими літерами: наприклад, *денс* – танець, *сістер* – сестра, *бойфренд* – друг, *тайм* – час, *кеш* – гроші; *юзер* – користувач, *байк* – велосипед, *крейзі* – божевільний; *лузер* – невдаха; *фіфті-фіфті* – 50 на 50 (наприклад: «У Михайла Петровича не працює тачпад»; «Організатори змагань дозволили використовувати свої комп'ютери, а один з них намагався замаскувати чит, переіменувавши його в файл «word.exe»). ІТ: *лентон* (Lap-top), *браузер* (browser), *загуглити* (Google), *вебкам* (web-cam), *онлайн* (On-line), *постити* (post) тощо.
2. *Калькування* (заміна складових частин – морфем або слів (у випадку стійких словосполучень) запозиченого слова (словосполуки) їхніми лексичними відповідниками в мові перекладу), наприклад:

конектитися, есемеситися, чатитися, драйв; кіберспорт, банити, читер, хейтер тощо. Найчастіше під час адаптації молоддю використовуються сленгові афікси, властиві українській та російській мовам: *піпли* – люди, *гьорли* – дівчата, *бестовий* – найкращий, *суперовий* – визначний. Також молодь дуже часто використовує у своїй мові комп'ютерну та ІТ-термінологію: *accumulator* – накопичувач, *motherboard* – материнська плата, *memorycard* – карта пам'яті, *systemunit* – системний блок, *audioadapter* – звукова плата.

3. *Переосмислення*. (В українському молодіжному сленгу запозичені слова мають трохи інше значення, ніж в англійській мові: *мен* – гарний, показний чоловік; (в англ. мові *man* – чоловік; людина); *бейба* – дівчина (в англ. мові *baby* – дитина); *саунд* – гучна музика (в англ. "звук"); *цент* – гривня (в англ. 1/100 долара) тощо.

3.1. *Метафоричне переосмислення*. Мова комп'ютерників також часто, як і молодіжний сленг, окрім вживання різних термінів, характеризується експресивністю та метафоризацією, переосмисленням наявного лексичного значення основних значень термінів, часто незвичайне поєднання слів. Наприклад, «чайник» – початківець у користуванні комп'ютерами; «материнська плата» – це «мама», «мамка», «мамулька», яка часто поєднується із прикметниками «дохла, пошкоджена, запиляна, напхана, убита»; «пиляти» диски» – безцільно розмовляти; пошарити в базі даних – подумати; «чатитися» (*tochat*) (від англ. *chat* – письмова невимушена переписка, інтернет-теревені); «конектити» (від англ. *connect* – спілкування) – спілкуватися; *смайлик* – особа; *клацати мишкою* – бути неуважним тощо; *веб* – програміст (англ. *web*); «квакер» – дурний, тупий (від назви примітивної комп'ютерної гри «Quake»); *ноут* (*notebook*), *нет* (*i-net*), дрова (*drivers*), *вінда* (*Windows*), «код добра» – програмний код, який містить покращення; «котятюємний код» – негарне технічне рішення; «м'ясний комміт (ковровий комміт)» – правка, яка містить покращення; «тупач»

(topatch) – дуже термінове завдання; «мінорний тупач – термінове дрібне завдання тощо.

Часто використовуються дублети нейтральних або розмовних одиниць, наприклад, *герла* – дівчина (girl), *бой* – хлопець (boy), *гай* – хлопець (guy), *бейбік*, *бейбі* – дитя, дитятко (baby), *мен* – чоловік (man), *піпл* – люди (people); («Гайс, давайте припинимо непотрібні дискусії!); *френд* – друг (friend), *бойфренд* – хлопець (boyfriend)

4. *Пряме включення*. Неможливість передання жодним з розглянутих способів перекладу у зв'язку зі специфічністю його звучання або написання, різного роду аббревіації: *LOL ROFL* – сміятися від душі; *FUF* – дуже смішно; *RE*– повторимо; *W 8* – чекаємо тощо. / Через відсутність національного відповідника або мовна економія через стилістичні чи лексичні особливості, аббревіація. Наприклад, *iPad*, *iPod*, *Apple*; «словники, набори даних у форматі відкритих даних для досліджень у сфері *NLP/NER* (аббревіація).

5. *Різні види скорочення*, що характерно для молодіжного сленгу: *комп* – комп'ютер, *оперативка* – оперативна пам'ять, *сидюк* – комп'ютерний диск, *клава* – клавіатура, комп'ютерна миша – *миша*; *Біма* – IBM; *інста* (Instagram); *телега* (Telegram); *Яша* (Яндекс); *биток* (криптовалюта Bitcoin), *ціва* – civilization; *бееф батла* - battlefield; *дюбель* – Diable, *халва* – Half-Life.

Велика кількість запозичень, зокрема англіцизмів, використовується в так званій побутовій сфері, куди можемо віднести і слова молодіжного сленгу, і назви побутових речей і понять, модні суспільні тенденції, мову ЗМІ та реклами тощо. Такі сполуки як *бренд*, *хай-тек*, *спічрайтер*, *наблік рілейшнз*, *веб-дизайн*, *лейбл*, *дисплей*, *скетч*, *бренд*, *поп-арт*, *емблема*, *колор*, *постер*, *гед-лайн*, *спічрайтер*, *нюс-мейкер*, *піар*, *шопінг-тур*, *імідж*, *крейзі*, *ноу-хау*, *месседж*, *респект*, *нейм*, які передаються у фонетичному оригіналі (транскрипція та транскрибування), й навіть часто у графічному – (пряме

включення), наприклад, *public relations, web-design, label, display, sketch, brand, pop-art, emblem, color, poster* тощо.

Найчастіше використовуються такі способи перекладу:

1. *Пряме включення, калькування, аббревіація: McDonald's, Coca-Cola, Philips Morris; H&M, Zara, Home, McDonald's та Gallina Blanca, Obolonbeer, Mirgorodska, Nemiroff; назви українських телеканалів ICTV та MTV* тощо.
2. *Транскрипція та транскрибування: айс ті (icetea), джаст ду іт, смайл попкорн), лайт ті (lighttea), фаст-фуд (fastfood), дрінк (drink); кольори: пінкі (pink), блек (black), вайт (white).* Наприклад, «А чи спробував ти новий та освіжаючий «айс-ті»?;
3. *Калькування: хіт-парад, експрес-інформам, реаліті-шоу, медіа-клуб, телемаркет; шузи (shoes), найки (взуття відомої фірми спортивного одягу та взуття «Nike»), боді (body), гріндерси (Grinders); топ, топік (top), тренди (trends), банани (Bananas); шот (shot-drink), лонг (long-drink); гроші: мані, бакси (backs).*

Найбільше запозичень використовується в термінології в різних галузях. Можна сказати, що явище пуризму в цій групі діє мінімально в порівнянні з іншими виділеними групами. У цьому випадку не можна вдаватися до крайнощів – для всіх термінів вигадувати аналоги в національній мові, з однієї сторони, та всі терміни брати з англійської – з іншої. Наприклад, є адекватні терміни українською: *похідна (derivative), помилка (error), комірка (cell), пам'ять (memory), перехоплення (intercept), шаблон (pattern).*

Вживаються також запозичені слова, які стали нормою для української мови: *клас, поліморфізм, метод, рекурсія, курсор, транзакція.* Вживання варваризмів та інтернаціоналізмів в цій категорії виправдане, оскільки наукова сфера є інтернаціональною, мовою світової наукової спільноти, яка прагне до максимально зрозумілою комунікації. З методів перекладу в цій групі найбільше використовується пряме включення (терміни, які не мають загальноприйнятого перекладу: *cookie, referer, flyweight, lint, autocomplete,*

crossvalidation, ROCAUC, precision/recall, singleton, randomforest, sms, opendrain, build, pullrequest), калькування, транслітерація та транскрибування. Використовується й описовий зворот (*трасп* – довірче товариство; *форс-мажор* – непередбачені обставини; *ріелтер* – агент з продажу нерухомості) разом із однокомпонентним терміном (наприклад, *дайджест* – огляд; *дилер* – посередник; *дисконт* – знижка; *консалтинг* – консультування тощо; *брифінг* – зустріч; *дивіденд* – прибуток; зиск; *шоп* – магазин; *ноу-хау* – новітні технології).

Розглянемо інші галузі науки, зокрема біологічну, економічну, юридичну, фінансову сферу, будування тощо:

1. *Пряме включення, аббревіація*: наприклад, «Виступи IPPS показують, як діяльність людей призводить до деградації планети»; «У січні зонд NASANewHorizons зміг провести найвіддаленіші в історії дослідження Сонячної системи» тощо.
2. *Калькування. Термінологія*: 1. *Біологічна*: наприклад, *exonucleaseactivity* (екзонуклеазна активність) – зовнішньоядеркова активність; *primaseaddsRNAprimers* (праймаза додає РНК-праймери) – ґрунтовказа додає РНК-ґрунтовку; *Ligaseworkstofillthesenicksin* (лігаза працює над заповненням цих ніків) – перев'язка працює над заповненням цих вищербин;
3. *Економічна*: *eurocurrency* – євровалюта; *симпозіум* (нарада), *амбасада* (посольство), *бізнес-ланч* (діловий обід), *маржа* (margin) – різниця між цінами, курсами, ставками; *ф'ючерси* (futures) – вид цінних паперів на деривативній біржі; *брендинг* (branding) – просування конкретної марки на ринок;
4. *Медична*: «Апарат скринінгу судин – це комплексний погляд на кровоносну систему, з її опором, еластичністю стінки, тонусом.

Транскрибування та транскрипція: *тендер, овшор, холдинг, пентіум, чат, імплантант, ліфтинг, андеграунд, ремейк, перформанс, екстрасенс, полтергейст*.

Передання метафоричними засобами: (наприклад, `ionpairreturn` — повернення іонної пари); транслітерація (наприклад, `co-determination` — кодетермінація).

Щодо вживання англомовних та інших запозичень в науковій сфері, то це, на мою думку, виправдано в світовому науковому співтоваристві з метою досягнення вироблення наукового інструментарію, який би мав інтернаціональний характер.

Приклади з використанням калькування, аббревіації, транскрипції, транскрибування, прямого включення:

«Ви ж фронтенд (транскрипція) на C++ (пряме включення) или на C не будете писати? Ви напевно будете використовувати js (пряме включення) та команду. Як і число дробилки повинні бути на сях/асемблерах (калькування)»; «Треба оновити (калька) браузер (транскрипція) для установки патча (транскрипція), але юзер (калька) може вручну відключити це налаштування...» Причиною номінації (калька) стало рішення Mozilla (пряме включення) ввести в Firefox (пряме включення) нову систему безпеки передання даних DoH (аббревіація), яка відправляє DNS-запити (калька) не через UDP (аббревіація), а через HTTPS (аббревіація).

«Український хенд-мейд (транскрипція) на экспорт (калькування). Автор проекту про хенд-мейд розповіла Hubs (пряме включення), як створити з України країну майстрів» (журнал «Hubs»).

«НВ і MPPConsulting (пряме включення) склали ТОП-100 (калькування) найдорожчих національних торгових марок» (журнал magazine.nv.ua).

3.3. Стратегії перекладу англіцизмів в іспанській мові

Мовні запозичення являють собою частину процесу “самоналаштування” мови, як адаптивної системи, що змінюється з метою виконання своєї функції забезпечення адекватної комунікації.

Незважаючи на те, що англійська мова в Іспанії набула значного впливу тільки в другій половині ХХ ст., перші контакти англійської та іспанської мов відносяться до Середньовіччя. Мартін-Гамеро детально описує поширення англійської мови в Іспанії, починаючи з Середніх віків і аж до ХІХ ст. Автор стверджує, що деякі історичні, лінгвістичні та літературні джерела вказують на те, що в Середньовіччі Іспанія виявляла певний інтерес до певних речей з Англії і вже володіла деякими знаннями різних культурних аспектів мови [35].

До ХVІІІ ст. кількість англомовних запозичень в іспанській мові була мінімальною і здійснювалася за рахунок французького посередництва. Назви сторін світу (*norte*, *sur*, *este*, *oeste*) були найпершими англіцизмами, засвідченими в 1431–1607 рр. У ХVІІ ст. в іспанській мові з’явилася лексема *dogo* – дог, бульдог (*dog*). У ХVІІІ ст. – *bote* – човен (*boat*), *ponche* – пунш (*punch*), *ron* – ром (*rum*) [36]. У наш час ці слова повністю асимілювалися, що спричинило труднощі у співвіднесенні їх з англійськими етимонами.

Враховуючи англо-іспанські мовні та культурні контакти, необхідно виокремити три головні стадії лексичних запозичень:

- 1) у ХVІІІ – І пол. ХІХ ст. англійська література, соціальне і культурне життя Великої Британії привертає увагу іспанських інтелектуалів. У ІІ пол. ХVІІІ ст. англійська мова стає навчальною дисципліною в іспанських школах, з’являється перша граматики англійської мови, друкується перший двомовний словник, уперше робиться переклад з англійської мови на іспанську відомими іспанськими літературними діячами Х. Кададьсом, Г. Ховельяносом, Н. Моратіном. Також були й

особисті контакти з культурою Британії. Завдяки таким літераторам, як Бланко Уайт, Хосе де Еспронседа, Анхель Сааведра, які іммігрували внаслідок політичного заслання, спричиненого абсолютною владою Фердинанда VII, “англіцизми” з’явилися в різних публікаціях. Загалом термін “англіцизм” в іспанській мові датується 1848 р., а його початкова форма “англізм” – 1784 р. [37];

- 2) у XIX ст. вплив англійської мови посилювався внаслідок Індустріальної революції, яка привела до нової хвилі англомовних запозичень зі сфери транспортної та текстильної промисловості. У XX ст. іспанська мова в основному запозичувала англомовну лексику спортивної тематики. Роки Громадянської війни (1936–1939) характеризуються періодом лінгвістичного шовінізму та політичної ізоляції [37];
- 3) після Другої світової війни вплив англіцизмів на іспанську мову став масовим. На території Іспанії з’явилися американські військові бази, відкрилося Міністерство туризму, іспанська молодь подорожує на Британські острови, особливо в Лондон, мас-медіа Іспанії стає також одним із головних джерел запозичень англіцизмів. Основною причиною запозичень, на думку багатьох учених, є відсутність відповідного поняття в когнітивній базі мови-рецептора (І. Рязанова-Кларк та ін.), утворена “лакуна”, яку необхідно заповнити [38].

Не існує однієї думки щодо прийняття факту, який на сьогоднішній день є очевидним: використовуються вирази, звороти, слова англійського походження, а також інколи вживаються синтаксичні конструкції так само англійського походження.

Директор Інституту Сервантеса і колишній директор Королівської академії іспанської мови (1998–2010) Víctor García de la Concha стверджує, що вітається запозичення тих слів, які не існують в іспанській мові, або тих, які можуть бути адаптовані, якщо це дозволяє фонетика [39].

Проте інколи запозичення дублюють загальноприйнятту іспанську лексику, наприклад: e-mail (ісп. Correo electrónico), film (ісп. película), self-service (ісп. autoservicio) та інші.

КАІМ дає таке визначення англіцизму: “англіцизми” – це іноземні слова й ідіоматичні звороти, що походять з англійської мови і використовуються в інших мовах [40].

Одночасно з граматичним упорядкуванням іншомовного матеріалу відбувається його фонетична асиміляція, тобто процес звукоутворення, який є необхідною умовою для вживання запозичених слів. Після проходження цього етапу, коли нові англійські запозичення адаптуються до фонетичних, графічних і граматичних стандартів нової мови, вони стають повноправними складовими цієї мови і ведуть себе так само, як і традиційні іспанські слова. Наприклад, слова "film," "filmar," "filmación," "filmografía," "telefilm" асимілюються та входять до складу мови, утворюючи новий шар слів.

Тобто відбувається утворення :

- похідних згідно з нормами приймаючої мови, наприклад: *film, filmar, filmación, filmografía, telefilm; nominación, nominar* (ще 30 років тому йшла дискусія з приводу неправильного використання цього дієслова, а в даний час номінація на Оскар стала популярною, іспанські актори або режисери отримують цю премію, що сприяє поширенню цього терміну): *Oscar, oscarizar* (наприклад, на відміну від іспанської мови, в англійській мові дієслово *oscarize* майже не використовується); *hollywoodiense; hitchcockiano; maccarthismo;*
- нових словосполучень *vozenoff, sandwichmixto;*
- в деяких випадках відбувається зміна граматичної функції, як в слові *travelling*, яке в іспанській мові кінематографа використовується як іменник, а в англійській завжди як прикметник"[41].

Проникаючи в лексичну систему приймаючої мови, англiцизми поступово розширюють своє значення та вплив на неї. З часом відбувається їхня повна асиміляція, яка включає формальне, функціональне та семантичне прийняття англiцизмів."Для частково асимільованих англiцизмів характерна нестійкість форми. Наприклад, *boyescaut, boyéscó, boyescout, boyscout; kerosen, kerosene, keroseno, keros'n, kerosina, kerosine, queroseno; smoking, smoking, esmákin, esmoquin*. І це не випадкове, а закономірне явище. Відбувається фонетико-орфографічні освоєння запозичень. Так, приміром, початкова буква "h" в слові "hall" замінюється на "j" – "jo!" Здвоєне написання приголосних замінено відповідно до норм іспанської мови на написання одного приголосного: "nn" – *tenis, túnel*; "Ss – *cros, expres*. Скорочуються групи приголосних: втрачається кінцевий вибуховий глухий звук, наприклад, в слові *biste*; відбувається втрата кінцевої голосної [e]: *estor, rol, folclor*" [42].

Граматичне освоєння англiцизмів полягає в тому, вони поступово пристосовуються до структури іспанської мови. У них з'являються іспанські родові закінчення або "типові для іспанської мови форманти:

- кінцева "про": *balastro / balasto, elfo, dogo, gongo, panfleto, vikingo*.
- кінцева "а": *bisteca, pudinga, yarda, ganga*.
- кінцева "е": *clipe, pete, yate, bate, balastre, ofsete*.

Дієслівні англiцизми звичайно закріплюються в 1-му відмінюванні за допомогою форманту "-ear".

- "-ar": *smachar, sprintar, chutar, linchar*.
- "-ear": *blofear, handicapear, flirtear*"[43].

У подальшому існуванні асимільованих англiцизмів в іспанській мові спостерігається їх більш глибока адаптація, що включає повну асиміляцію у

фонетичному та морфологічному відношенні до норм іспанської мови. Встановлюються чіткі межі їхнього лексичного значення та інтегруються в лексикосемантичну систему іспанської мови, що запозичує. Варто зауважити, що розмежування між англіцизмами, які асимільовані частково та тими, які залишаються незмінними, може бути відносним. Деякі слова можуть знаходитися на межі переходу з однієї категорії в іншу.

Висновки до розділу 3

З огляду на проведене дослідження можемо сформулювати такі висновки:

- 1) Способи перекладу запозичень в іспанській мові відображають різні підходи до введення іншомовних слів у мовний лексикон. Іспанські перекладачі використовують різні стратегії, щоб забезпечити адаптацію іншомовних слів до контексту і морфології іспанської мови.

Ці стратегії можуть включати збереження оригінальної форми слів, але також і застосування кальки (дослівного перекладу) або адаптації, щоб зробити їх більш сумісними з іспанською граматикою та фонетикою. Такий різноманітний підхід допомагає зберегти сенс та основне значення іншомовних слів у іспанському контексті.

- 2) Способи перекладу запозичень в українській мові також різні і варіюють від простого збереження оригінальної форми іншомовних слів до їх адаптації та застосування кальку (дослівного перекладу).

Українські перекладачі використовують різні стратегії для збереження сенсу та відтворення звучання іншомовних слів у контексті української мови. Це допомагає зробити іншомовні поняття та терміни більш доступними та зрозумілими для носіїв мови української мови, зберігаючи при цьому їхню суть та значення.

- 3) Стратегії перекладу англіцизмів в іспанській мові дозволяють зберегти специфіку та сенс іншомовних слів, адаптуючи їх до граматики та фонетики іспанської мови.

Ці стратегії можуть включати збереження оригінальної форми іншомовних слів, фонетичну адаптацію їхнього вимовлення та введення іншомовних слів у систему іспанської мови так, щоб вони були зрозумілими для носіїв іспанської, зберігаючи при цьому їхню сутність та значення. Це допомагає

забезпечити ефективний комунікаційний процес та відтворити іншомовні поняття та терміни у контексті іспанської мови.

Тож можемо зауважити, що способи перекладу запозичень в іспанській мові різноманітні та залежать від конкретного контексту та завдання перекладу.

Переклад іншомовних слів в іспанській мові може включати збереження оригінальної форми, фонетичну адаптацію та інші стратегії для збереження сенсу та звучання іншомовних слів. Він сприяє адаптації іншомовних слів до мови-реципієнта, забезпечуючи їхню зрозумілість та відтворення семантики в новому контексті.

Запозичення в іспанській мові розширюють її лексичний фонд та впливають на її розвиток, роблячи її більш гнучкою та адаптованою до сучасних потреб та реалій.

Переклад іншомовних слів є важливим завданням для забезпечення ефективного комунікаційного процесу та введення нових понять та термінів у іспанську мову. А також відображає мовний контакт та взаємодію різних культур та мов у сучасному світі.

ВИСНОВКИ

Термін «мова» загальновідомий як динамічна система, яка постійно розвивається під впливом різноманітних лінгвістичних та екстралінгвістичних чинників, появи нових технологій та особливостей культури.

Це дослідження зосередило свою увагу на мовній взаємодії, яка зростає з кожним днем. Невід'ємним процесом будь-якої мови є процес запозичення нових лексичних одиниць з іншої мови, який полягає у появі та закріпленні іншомовної одиниці. Існують різні способи визначення терміна «запозичення», але всі вони пов'язані з однією ідеєю, яка полягає в проникненні одних елементів мови в інші, і навпаки. Тобто запозичення – це процес, який полягає в переході елементів різних рівнів (фонетичного, морфологічного, синтаксичного, лексичного чи семантичного) з однієї мови в іншу.

Значна частина іншомовної лексики походить з англійської мови. По-перше, тому, що сьогодні вона вважається мовою міжнародного спілкування. Процес запозичення визначається цілим комплексом складних і різноманітних лінгвістичних і екстралінгвістичних факторів. Серед них, наприклад, необхідність номінації нових предметів і явищ і престиж мови, з якої воно запозичено. Крім того, не менш важливим фактором є політичне та економічне володіння англійською мовою.

У лінгвістичній науці існує не одна класифікація запозичених слів. Найпоширеніші — за критеріями ступеня засвоєння, джерел походження та епох.

Поява такого явища в контексті іспанської мови зумовлена високою активністю встановлення контактів між іспаномовним населенням та

жителами США, інтернаціоналізацією сфер людської діяльності, таких як: спорт, наука, культура. Не можна заперечувати, що англійська мова є невичерпним джерелом лексики, пов'язаної з інформаційними технологіями і, зокрема, електронними пристроями. Це легко пояснити, адже користуванням Інтернетом користуються практично всі люди і практично у всіх сферах діяльності. Офлайн спілкування з кожним днем все більше витісняється онлайн спілкуванням, особливо в сучасних реаліях. Отже, посилюється процес запозичення англіцизмів та їх семантичної адаптації. Але в іспанській мові воно почало з'являтися набагато раніше, ще за часів британської колонізації, тобто в 19 столітті. Однак є й інші мови, які мали важливий вплив на словниковий запас іспанської мови. Серед них: латинська, арабська та французька.

Слова можуть надходити в мову як безпосередньо в мові-реципієнті, так і через треті мови, які виступають посередниками.

Результати цього дослідження свідчать про те, що англіцизми можна поділити на такі тематичні групи: економічна, науково-технічна, освітня та культурна діяльність людини, природа та спорт.

У Латинській Америці існує феномен під назвою «спенгліш». Це гібрид іспанської та англійської, де англійські слова не перекладаються або перекладаються неправильно. При цьому вони зберігають свій спосіб написання та вимови.

Іншим важливим висновком було те, що слова, потрапляючи в іншу мову, проходять процес адаптації та інтеграції. Усі зміни відбуваються за правилами мови-рецептора на різних рівнях: фонетичному, графічному, семантичному, граматичному та стилістичному.

Здебільшого мови, які взаємодіють, не мають однакових фонем, і тому повинні адаптуватися до наявних у мові-рецептора.

На орфоепічному рівні асиміляція відбувається на основі вимови запозиченого слова.

На морфологічному рівні слова можуть набувати категорії роду на основі числа. хоча можлива лише часткова адаптація та використання правил рідної мови.

Іноді ці зміни не потрібні, оскільки слово відповідає правилам основної мови.

У процесі перекладу запозиченої лексики перекладач має подолати певні труднощі, а саме аналіз лексичної одиниці, виявлення доступних еквівалентів (якщо такі є) та визначення найкращих методів перекладу з урахуванням усіх характеристик для досягнення адекватного перекладу. На основі такого аналізу перекладач обирає відповідний спосіб передачі запозичених слів.

У цьому дослідженні ми проаналізували такі методи перекладу: транскрипцію, транслітерацію, калькування, описовий, еквівалентний переклад.

Під час дослідження вдалося з'ясувати, що найпродуктивнішими способами перекладу англомовних неологізмів залишаються такі: транскрипція, транслітерація, добір еквівалентів з-поміж української лексики, калькування, переклад за допомогою прямого включення. Менше використовується метафоричне переосмислення, описовий та приблизний переклад. Особливо часто використовуються різні кальки, а також вживаються питомі українські словотвірні афікси, пряме включення.

Ідентичними способами перекладу англіцизмів в іспанській та українській мовах є переклад за допомогою прямого включення, транскрипція, транслітерація, добір еквівалентів, калькування.

Проведене дослідження показало більшу наявність бар'єрів на шляху проникнення запозичень лексики в іспанську мову, ніж в українську. В

іспанській мові відбувається глокалізація – тобто активізація власне іспанських слів для позначення тих чи інших понять.

Найцікавішим висновком, який можна зробити з цієї роботи, було те, що використання транслітерації під час перекладу є одним із найпопулярніших і широко використовуваних методів перекладу.

Крім того, варто зазначити, що є слова, які можуть мати подібне написання та звучання в англійській та іспанській мовах, але їхні значення можуть відрізнятися. У лінгвістиці вони більше відомі як «фальшиві друзі перекладача». Тому при перекладі таких лексичних одиниць необхідно перевіряти значення слів у словниках.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вайнрайх, У. (1979). Языковые контакты: Состояние и проблемы исследования. Київ: Вища школа.
2. Самійленко, В. І. (1918). Чужомовні слова в українській мові. Київ: Шлях
3. Carreter, F. L. (1977). Diccionario de terminos filológicos (3 ed.). Madrid: Gredos.
4. Sánchez, A. (2001). Gran Diccionario de Uso del Español Actual. Madrid: SGEL.
5. Alvar Ezquerra, M. (2012). La formación de palabras en español (8 ed.). Madrid: Arco Libros. p. 16.
6. Poplack, S., Sankoff, D. (1984). Borrowing: the synchrony of integration. *Linguistics*, 22, p. 99-135.
7. Роман, В. В. (2018). Адаптація лексичних запозичень у мові-реципієнті (лінгвоісторіографічний аспект) (Дис. канд. філол. наук). Слов'янськ. Донбаськ. держ. пед. ун-т.
8. Скорейко-Свірська, І. П. До питання про класифікацію запозичень [Електронний ресурс]: <http://www.pdaa.edu.ua/np/pdf2/22.pdf>
9. Мозовая, И. Н. (2012). Типы иноязычных слов в аспекте теории метаязыка неологии: на материале современной коммерческой рекламы. *Вісник Дніпропетров. ун-ту. Мовознавство*. Вип. 18. – с. 142–151.
10. Ткаченко, О. Б., Вкраплення, О. Б. (2004). Українська мова : Енциклопедія / [редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін.]. 2-ге вид., випр. і доп. К. : Вид-во «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана. с. 82
11. Ажнюк, Б. (2001). Лінгвістичні аспекти глобалізації в Україні / Богдан Ажнюк // Мовні конфлікти і гармонізація суспільства : Матеріали наукової конференції : 28-25 травня 2001 року. К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2002. С. 144—150.

12. Дружин, Г.В. (2000). О путях внедрения заимствований в лексическую систему языка // Вісник Луганського державного педагогічного університету імені Тараса Шевченка: Філологічні науки. – Луганськ: Видавництво ЛДПУ "Альма Матер". №10. С. 135-139.
13. Cano Aguilar, R. (1997). El español a través de los tiempos. Madrid : Arco Libros. 63 p.
14. Quilis, A. (2003). Introducción a la historia de la lengua española. Madrid : Universidad Nacional de Educación a Distancia. 212 p.
15. Вольнова, Д. М. (2014). Іноземні запозичення як одне із джерел словникового складу англійської мови. *PandaRepublic.c.3* Retrieved from: <https://web.snauka.ru/issues/2014/12/39354>
16. Котрікадзе, Є. В., Жаркова, Л. І. (2018). Роль запозичень у міжкультурній комунікації. *Світ науки Педагогіка та Психологія*. №2. с. 5-7. Retrieved from: <https://mir-nauki.com>
17. Курило, Т. (2015). Неологізми суспільно-політичної сфери (на матеріалі політичних промов Дж. Буша). *Перекладацькі інновації: матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції*. Суми. 12-13 березня. с. 20-22
18. Фердинанд де Сосюр. (1998). *Курс загальної лінгвістики*. Київ : Основи.
19. Соболева, К. Д. (2023) Засоби поповнення лексики сучасної іспанської іспанської мови. *Ad orbem per linguas. До світу через мови*. КНЛУ. с.295-297
20. Villena, B. (2014). Creation neologica en mapudungun: entre el desplazamiento y la lealtad linguistica. *Terminalia*, 10, p. 37-49.
21. Peschel, C. (2000). Zum Zusammenhang von Wortneubildung und Textkonstitution. Tübingen: Niemeyer, 315 S.
22. Valles, T. (2002). La productividad morfológica en un modelo dinámico basado en el uso y en los usuarios. En *Lexic i Neologia*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra, p. 139-157

23. Campos Garcia, J. L. (2002). Comunicacion, comunidades y practicas culturales en la cibercultura. *Razonypalabra*. JV. 27.p. 45-60.
24. Castillo, Fadic M. N. (2002). El préstamo léxico y su adaptación: un problema lingüístico y cultural. *Onomázein*, 7, 469-496. Disponible en <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=134518098024>
26. Мороховський, О. М. (1984). Деякі питання теорії (іншомовних) запозичень. *Мовознавство*, 1, 19–25
27. Sofia Martin Gamero. (1961). La ensenaza del ingles en espana // Desde la edad Media hasta El silo XIX. Madrid, 1961. с.147
28. Комиссаров, В. Н. (1990). Теория перевода (лингвистические аспекты): учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. Москва: Высшая школа.
29. Петришин, О. Л. (2018). Новітні англомовні запозичення як засіб міжкультурної комунікації. *YoungScientist*. № 3.1 (55.1).
URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/3.1/33.pdf>
30. Diccionario de la lengua española (2023). – Vigésima segunda edición. Режим доступа: http://buscon.rae.es/draeI/SrvltConsulta?TIPO_BUS3@LEMA=chatear
31. Livin' hablando Spanglish. Режим доступа: <http://www.elmundo>
32. Aura Lemus (2011). Latinos, hispanos, español y espanglish. Las implicaciones políticas de un nombre. Режим доступа: <https://journals.openedition.org/amerika/2045?lang=en>
33. Erichsen, Gerald. Spanglish: English's Assault on Spanish. Режим доступа: <http://spanish.about.com/mbiopage.html>
34. Масляков, В. С. (2011). Спенглиш як явище мовної міжкультурної комунікації. *Мова та культура* 1, С. 51-61.
35. Martín-Gamero, S. (1961). La enseñanza del inglés en España desde la Edad Media hasta el siglo XIX. Madrid: Gredos. 300 p.
36. Gorlach, M. A. (1998). Usage Dictionary in Selected European Languages. Oxford : Oxford University Press. 320 p.

37. Fernández García, A. (1970). *Anglicismos en el español*. Oviedo : Gráficas Lux. P. 58–75.
38. Ryazanova-Clarke, L. (1999). *Advertising on Russian Television: Cross-cultural Battle or Cross-cultural Communication*. *Slavic Almanach*. University of South Africa, V. 5. P. 219–240.
39. Chamizo Sánchez, R. (2003). *Introducción a la comunicación turística: el valor de la imagen en la comercialización de productosturísticos*. Málaga : Servicio de Publicaciones e Intercambio Científico. P. 25–26.
40. Seco, M. (1997). *El léxico de hoy / Manuel Seco*. Madrid : Comunicación y lenguaje. P. 183–184.
41. PALABRAS RELACIONADAS (2023). *Concepto, definición corta y significado de polinización - Etimología y origende la palabra polinización - Qué es polinización*. URL : <https://definiciona.com/>
42. Morales, A. (1992). *Variacióndialectal e influencia lingüística: el español en Puerto Rico // Historia y presente del españolde América*. Valladolid, p. 333-356.
43. Sapir, Edward (1933). *Language*. New York: Encyclopaedia of the Social Sciences.p.155-169 Retrieved from: <http://surl.li/fpalg>
44. *El filo de la moneda. Comentarios, reacciones y análisis entorno a la Historia de Puerto Rico: pasada, presente y futura*. URL: <https://elfilodelamoneda.blogspot.com/>

RESUMEN

Debido a la constante expansión de la comunicación internacional y a los procesos de integración que tienen lugar en el mundo en diversos ámbitos, los préstamos vuelven a ser objeto de gran atención en la lingüística moderna. Una tarea importante en la nueva ronda de desarrollo de la lingüística es el análisis de situaciones lingüísticas particulares y de sus componentes.

El objeto del estudio son las unidades léxicas de lenguas extranjeras que entraron en el ámbito del espacio léxico de las lenguas española y ucraniana en el proceso de préstamo, y que también son una fuente de enriquecimiento lingüístico.

El tema del estudio son las características léxico-semánticas y estructurales de los préstamos españoles y ucranianos modernos, así como las peculiaridades de su traducción.

El objetivo del trabajo es el análisis estructural-semántico y el aspecto traductológico de los préstamos en lenguas española y ucraniana modernas.

Durante un período de tiempo considerable, los préstamos son estudiados activamente por lingüistas que se esfuerzan por sistematizarlos y analizarlos. Los diccionarios de las lenguas española y ucraniana se reponen constantemente con diversas palabras extranjeras, lo que aumenta el interés por su investigación. Una palabra prestada debe pasar por una serie de procesos de adaptación para poder arraigar en la lengua: sufrir cambios morfológicos, fonéticos y gráficos. Se trata de un proceso complejo sobre el cual los lingüistas expresan diversos puntos de vista y, por tanto, es muy difícil encontrar explicaciones inequívocas para tal o cual fenómeno.

La relevancia de la investigación radica en que el estudio de los préstamos del idioma inglés y de otros idiomas permite una comprensión más profunda de los procesos culturales y lingüísticos que ocurren en el idioma, en la necesidad de

repensar diversos fenómenos relacionados con préstamos en español moderno y ucraniano; en el uso constante de préstamos en todas las esferas de la vida, así como en la necesidad de profundizar el conocimiento en una divulgación más detallada de sus características estructurales y semánticas y de traducción. El material para este estudio fueron artículos de fuentes periodísticas en español.

El hombre, sus actividades espirituales y materiales están inextricablemente relacionados con la realidad en constante cambio, el desarrollo de la sociedad, el progreso de la ciencia, la tecnología y la cultura. Durante un año, se registran decenas de miles de neologismos en periódicos y revistas en las lenguas desarrolladas. Esto se debe a la necesidad social de nombrar todo lo nuevo y comprenderlo, así como factores intralingüísticos como tendencias a la economía, unificación, coherencia de medios lingüísticos, etimología y tareas de elocuencia estilística expresivo-emocional. En la actualidad, la mayoría de los neologismos españoles provienen de préstamos del inglés, seguidos por calcos léxicos de palabras y expresiones inglesas y un pequeño grupo de préstamos del francés, árabe, italiano, japonés y otras lenguas.

La aparición y el rápido desarrollo de la informática e Internet desde la segunda mitad del siglo XX han provocado cambios en las lenguas, y el español no es una excepción.

Es el medio de intercambio de información que más dinámicamente se ha desarrollado en la historia de la humanidad. El número de personas que pueden acceder an Internet a través de teléfonos móviles, receptores de televisión y otros dispositivos a través de una red se ha ampliado. Es el primer medio de comunicación verdaderamente global que conecta las fronteras de los países del mundo. Cuando entramos en el mundo virtual, donde podemos comunicarnos con cualquiera desde el otro lado del planeta en tiempo real, la distancia se borra. Al ser un medio universal, elimina las barreras lingüísticas. En la actualidad, es imposible afirmar que las tecnologías de la información y los medios de comunicación de masas no tienen un impacto significativo en la lengua.

Hay una gran cantidad de palabras y expresiones especiales, así como nueva terminología y formas de palabras. La informática, Internet y medios de comunicación son fuentes constantes de nuevos términos, la mayoría de los cuales provienen del inglés y no se traducen al español, permaneciendo en su forma original en el idioma. Debido a la estrecha conexión entre computadoras, ciencias y lenguaje, actualmente se presta mucha atención a este problema.

Los computadores y las nuevas tecnologías ya están presentes en todos los hogares, y es imposible ignorarlos y no tener en cuenta el hecho de que son fuentes de cambios importantes en la lengua escrita y, como resultado, en la lengua hablada.

En las lenguas desarrolladas, cada año aparecen numerosos neologismos nuevos. La mayoría de ellos son temporales, pero algunos permanecen en el idioma durante mucho tiempo. Muchos científicos, entre ellos M. Cabré, R. Guerrero, R. Morales, H. Miranda, G. Y. Vynokur y otros, estudiaron la neología durante el siglo XX y principios del XXI.

Introducir nuevas palabras es introducir nuevos conceptos y términos que los hablantes de una misma lengua anteriormente no conocían; esto hace que las palabras de otras lenguas penetren en nuestra cultura, civilización y se mezclen con nuestra lengua materna.

Otros, como los anglicismos, se hacen notar cada vez más en nuestra lengua diaria debido a la nueva inclusión de términos tecnológicos, deportivos, textiles, sociales y educativos, mientras que estos nuevos términos nacen o se mantienen por tradición histórica en una lengua, como vemos en el caso de los arabismos y latinismos.

Como resultado de la investigación realizada, se pueden distinguir los siguientes métodos de traducción de préstamos: transcripción (fútbol – fútbol, ejecutivo – ejecutivo), transliteración (establecimiento – establecimiento, coqueteo – coqueteo), rastreo (supermercado – supermercado, Irish coffe – café irlandés),

descriptivo (brainstorm – aportar ideas, call money – lend a la vista), traducción equivalente (la palabra inglesa mouse 'computer mouse' en español tiene el equivalente ratón).